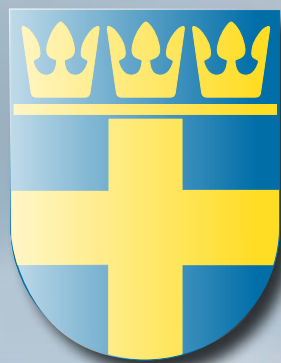

nr 5, 2017

FÖRSVAR UTBILDAREN

Bra med
Military
Weekend

**Aurora –
en framgång**

Bra med
Military
Weekend**Aurora –
en framgång**

Från Svenska Försvarsutbildningsförbundet

ANSVARIG UTGIVARE:
Generalsekreterare, Bengt SandströmCHEFREDAKTÖR:
Tommy Jeppsson
jeppsson.tommy@hotmail.comREDAKTÖR:
Tommy JeppssonREDAKTIONSEKRETERARE:
Anna KarlssonANNONSCHEF:
Kontakta 08-587 742 00 eller
info@forsvarsutbildarna.seOMSLAGSBILD:
Aurora en framgång.
Foto: Mats Nyström, FörsvarsmaktenADRESS:
Karlavägen 65, StockholmPOSTADRESS:
Box 5034, 102 41 StockholmTELEFON:
08-587 742 00TELEFAX:
08-587 742 90BANKGIRO:
700-9152E-POST:
forsvarsutbildaren@forsvarsutbildarna.seHEMSIDA:
www.forsvarsutbildarna.seORIGINALFRAMSTÄLLNING/TRYCK:
Tryckerigruppen ABADRESSÄNDRINGAR:
adressandring@forsvarsutbildarna.seManusstopp för Försvarsutbildaren nr 1/18 är den
17 dec 2017. Nr 1 kommer ut den 21 feb 2018.

Upplaga 25 000 ex/utgivning, 5 nr under 2017.

FÖRSVARSAUTBILDARVÄNNER

I EN VÄRLD med en tilltagande säkerhetspolitisk osäkerhet – med konsekvenser mot såväl vårt egna land som för det omedelbara närområdet – tar nu statsmakterna steget att återuppbygga ett nationellt totalförsvar. Av det från tiden under det kalla kriget återfinns endast det militära kvar – om än kraftigt reducerat. Allt övrigt blev i euforin över murens fall i grunden nedmonterat. Det som landet nu står inför är att bygga ett nytt totalförsvar anpassat för de utmaningar som kan komma att mötas i ett brett spektrum av hot och i ett komplext och sårbart samhälle.

Försvarsutbildarna har historiskt fyllt en viktig roll i det militära försvaret. Vi har gjort det genom kompetensförsörjning av frivilliga och genom olika former av stöd till Försvarsmakten – ungdomsverksamhet, försvarsinformation, utbildningar och rekryteringsstöd mm. Genom vår verksamhet och genom att låta den synliggöras har vi bidragit till förankringen av försvaret.

Sedan Riksstämman i somras har vi Försvarsutbildare en ny Verksamhetsidé som numera omsluter aktiviteter som sträcker sig från den enskildes säkerhet till hela samhällets försvar. Det är en tydlig breddning av vårt verkansfält relativt tidigare. Den återuppbyggnad som nu sker av ett civilt försvar men också inom krisberedskapen är därför en viktig angelägenhet för oss Försvarsutbildare. I verksamhetsidén lyfter vi också fram medlemsaktiviteter som bidrag till att stärka samhällets robusthet.

Mot bakgrund av vårt breddade verksamhetsutbud är det med tillfredsställelse jag följer hur Försvarsutbildarnas olika förbund tar sig an informationsaktiviteten "För din säkerhet!". En verksamhet som höjer allmänhetens kunskap om krisberedskapssystemet, civilt försvar och hur vi ska klara en långvarig krissituation i samhället. Försvarsutbildarna är på god väg att konkretisera innebörden av den nya Verksamhetsidén.

Vi Försvarsutbildare är i ett ständigt behov av nya aktiva instruktörer och funktionärer för att försörja våra förbunds- och föreningsstyrelser och alla de utbildnings- och andra aktiviteter vi tillsammans organiserar. Det finns ett växande intresse att vara en del av vårt aktiva bidrag till samhällets försvar. Men trots våra drygt 100 år är vi fortfarande relativt okända. Låt oss därför hjälpas åt att synliggöra vår verksamhet – och varför inte med början att bjuda in oss själva. För visst är det en imponerande mängd uppdrag och aktiviteter vi erbjuder. Men vi behöver påminnas om det. Vi fyller en viktig roll även om en och annan nöjer sig med att medlemskapet enbart manifesterar stöd till ett totalförsvar med ingående frivilliga – men ett sådant stöd är också viktigt. Låt oss därför sträva efter att fler medborgare kan omslutas av vår medlemsmatrikel.

Om du känner någon eller själv är intresserad av att erhålla en kvalificerad utbildning mot avtal i det militära eller civila försvaret exempelvis inom Försvarsmedicin, CBRN, kriskommunikation, pressinformatör, kock mm eller som utbildare av de här eller andra befattningshavare – gå då in på vår hemsida eller tag kontakt med något av alla våra förbund och anmäl ditt intresse. Du är också välkommen att ringa oss på kansliet; vi hjälper dig fram till en frivilligroll oaktat aktivitetsnivå. Välkommen till Försvarsutbildarna – och till dig som redan är medlem; vi ses under 2018!

Med tillönskan om en riktigt God Jul och ett Gott Nytt (Försvarsutbildar-) År,

BENGT SANDSTRÖM, Generalsekreterare

VI BEHÖVS I ETT NYTT TOTALFÖRSVAR

JAG HETER Tommy Jeppsson, är i normalfallet redaktör för Försvarsutbildaren och går in som chefredaktör minst intill ny avdelningschef med ansvar för kommunikation och civila uppdrag påbörjat sin tjänst på kansliet. Mina uppgifter som ansvarig för Försvarsutbildarnas huvudmannaskap i ämnet Totalförsvarsinformation kommer att bibehållas. Jag har ett yrkesliv i Försvarsmakten bakom mig som gett erfarenhet från förband, skolor, staber

och utlandstjänst. Har ett särskilt intresse för försvars- och säkerhetspolitiska frågor, varför engagemanget inom ämnet Totalförsvarsinformation känns angeläget.

Försvarsutbildarnas höstkonferens har nyligen avslutats. Den naturliga reflektionen efter denna cirkulerar naturligen kring vad Försvarsutbildarna i rollen som en av landets frivilligorganisationer kan göra för att stärka landets försvarsförmåga, således för det militära respektive civila försvaret. Denna dubbla roll har fått en allvarigare bakgrund i och med att den säkerhetspolitiska situationen i Östersjöregionen aldrig varit mera oförutsägbart sedan slutet på det kalla kriget 1989.

Vår verksamhet i Försvarsutbildarna innehåller såväl en militär som civil dimension vilka sammantaget bidrar till ökad försvarseffekt. Och detta innebär inte minst en utmaning när det civila försvaret åter ska byggas från i stort

sett grunden. Vi kan också här göra skillnad genom att bidra till att såväl enskilda människor liksom organisationer ökar sin beredskap för att hantera kriser och i värsta fall ett krig.

Grunden för att kunna hantera svåra situationer utgår ifrån den enskildes beredskap som i sin tur grundas på kunskap. Det senare fås genom utbildning. Här erbjuder vår organisation ett mycket välfyllt smörgåsbord av utbildningar som passar olika behov, intressen och förutsättningar. Samtliga ger kunskaper som behövs i Totalförsvaret.

En viktig del av den individuella beredskapen är vaksamheten mot främmande aktörers, statliga såväl som icke-statliga aktörers påverkansoperationer. Som medlem i en frivilligorganisation är det angeläget att vi i vårt dagliga liv är observanta på vad som är sant och falskt i ett allt intensivare mediasamhälle där en del av informationsflödet utgörs av informationskrigföring som strategi. Vi utsätts hela tiden för mängder av information, vi lever i ett informationsöverskott vars kanske viktigaste konsekvens är att vi måste kunna identifiera tecknen på falsk information. Detta är en viktig grundförutsättning för samhällets motståndsförmåga, i fred, i en krissituation och i krig.

Individen är således fundamentet i ett totalt försvar och när nu detta ska byggas på nytt är vi försvarsutbildare tillsammans med övriga frivilligorganisationer viktiga motorer för att detta ska fungera från grunden. En viktig förutsättning för detta är den enskildes kunskap, initiativförmåga och vilja. Utbudet av utbildningar/kurser, civilt liksom militärt är mycket stort. Utnyttja detta.

TOMMY JEPPSSON, chefredaktör

Ny personal på kansliet

AVDELNINGSCHEF FÖR KOMMUNIKATION OCH CIVILA UPPDRAG

Kristoffer Bäckström kommer från en tjänst på Sveriges riksdag som enhetschef på kommunikationsavdelningen och har gedigen erfarenhet av försvars-, kris- och kommunikationsfrågor. Han har även arbetat på Försvarshögskolan som chef för avdelningen för kris- och konfliktkommunikation samt arbetat på Försvarsmaktens informationsavdelning.

Kristoffer anställs från och med den 1 januari 2018.

Foto: Privat

ADMINISTRATIV CHEF

Ann Lindberg är ekonom i botten och kommer närmast från en tjänst på S:t Lukas som sammanhållande ekonom. Hon har en bred erfarenhet av redovisning, revision och verksamhetsplanering. Parallellt med eget företag har Ann arbetat många år inom den ideella sektorn och på Price Waterhouse koncernen som konsult.

Ann anställs från och med den 1 januari med tillträde som avdelningschef den 3 februari 2018.

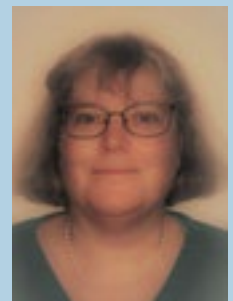

Foto: Privat

– "Även om det uppstår ett tomrum efter två mångåriga medarbetare, Per Klingvall och Leif Gyritz, så är det med en stor portion inspiration och tillförsikt jag hälsar kansliets två nya avdelningschefer varmt välkomna. Med en ny ledningsgrupp kommer kansliet att förnyat kunna driva utveckling av såväl verksamheter som i att förenkla och effektivisera rutiner till nytta för förbunden som internt kansliet. Arbetet kommer att kretsa kring den senaste höstkonferensens ledord: regionalisering, ägandeskap och med fokus på verksamhet" säger Bengt Sandström.

Mali 06 inför överlämning

DET ÄR INTE speciellt lång tid kvar för Mali 06 innan det är dags för efterträdarna i nästa styrka Mali 07 att ta över. Men verksamheten fortsätter med full intensitet fram tills dess. Samtidigt planeras det inne på Camp Nobel för överlämningen till den avlösande styrkan som ska ta över i Mali i närtid.

– Vi ska göra en så bra överlämning som möjligt. Mali 07 ska få mycket goda förutsättningar att snabbt komma på banan. Överlämningen ska vara sömlös och vi kommer ha fortsatt operativt fokus, säger Mali 06:s chef överstelöjtnant Teddy Larsson på Försvarsmaktens webbplats.

Mali 06 är skärpta in på mållinjen.

– Det är viktigt att inte tappa fokus. Vi har varit i landet i flera månader nu, och som soldat och officer kan det vara farligt att bli för bekväm och tycka att man kan allt. Vi

måste fram till dess att den sista personen ur Mali 06 roterar hem vara beredda och inte slarva med säkerheten och skärpan.

Teddy Larsson betonar att det svenska styrkebidraget på cirka 250 personer ska ses som en beståndsdel i Minusma:s (FN:s stabiliseringsinsats i Mali) totala förmåga. Ensam gör den svenska styrkan ingen stor skillnad.

– Nej, det är ju tillsammans med de andra som vi långsiktigt kan göra skillnad här i Mali, säger han.

Har förbandet gjort någon konkret nytta?

– Ja, vi har bidragit till att FN har fått en ökad lägesuppfattning i Timbuktu-regionen. Vi har även upptäckt företeelser i samhället som är överförbara i ett nationellt maliskt perspektiv. Vi svenskar har varit med och utvecklat FN:s förmåga till underrättelsetjänst, säger Teddy Larsson.

Delar ur den svenska spaningsskvadronen förbereder nattförläggning utanför staden Goundam. Foto: Mats Nyström / Försvarsmakten

I virtuell miljö mot stora övningar

Brigadstrid övas i virtuell miljö på Markstridsskolan. Foto: Mats Carlsson / Försvarsmakten

MARKSTRIDSSKOLANS ledningsträningsanläggning, LTA, har nyligen uppgraderats med ny hårdvara och operativsystem för bättre prestanda och säkrare drift. Först ut att öva i anläggningen efter uppgraderingen är Tredje brigadstaben från Norrbottens regemente i Boden.

– "Norrbottensbrigaden" är i fokus från hösten 2018 mot de stora övningarna Arméövning 2019 och Försvarsmaktsövning 2020. Resan mot dessa stora övningar börjar redan nu när vi övar i LTA, säger major Mikael Nergård, planeringsansvarig vid Tredje brigadstaben, på Försvarsmaktens webbplats.

I ledningsträningsanläggningen kan staber och chefer på olika nivåer öva ledningsmetoder i en virtuell miljö på ett så realistiskt sätt som

möjligt, anläggningen är anpassad för att öva bataljon men medger även att öva delar av brigadstaben som till exempel i det här fallet ett ledningslag understött av en stridsledningscentral.

Anläggningen erbjuder även möjligheten att öva chefer på kompani- och plutonsnivå, samt för grupp- och för olika specifika funktioner som logistik, sjukvårdstjänst, indirekt bekämpning med mera.

– Under den här övningen är det en av våra främre ledningsplatser som är i fokus och LTA är en perfekt träningsanläggning för att öva just främre ledningsplats simulerat på stridsfältet, säger major Fredrik Ruuda, reservofficer och chef i Tredje brigadstabens stridsledningscentral under övningen.

Laura Swaan Wrede ny chef för Livgardet

ÖVERSTE Laura Swaan Wrede tar över som chef på Livgardet.

– Det ska bli spännande och utmanande. Jag är ödmjuk inför uppgiften och ansvaret som tilldelats mig och ser verkligen fram emot att få jobba med alla enheter här på Livgardet, säger överste Laura Swaan Wrede, på Försvarsmaktens webbplats.

Den avgående chefen, överste Christer Tistam, lämnade över chefskapet under en ceremoni där Livgardets personal deltog. Ceremonin leddes av arméchefen generalmajor Karl LE Engelbrektson, som i sitt tal också passade på att tacka den avgående chefen.

Christer Tistam har varit regementschef för Livgardet sedan juni 2014, och nu väntar en ny befattning på högkvarteret. Under sitt avgångstal vände han sig till sin efterträdare.

– Jobbet innebär många utmaningar och ibland svåra situationer, men genom den kraft som all personal ger kommer du att känns dig stark.

Laura Swaan Wrede kommer närmast från Högkvarteret och armétaktisk stab där hon tjänstgjorde som operationsledare. Hon har en lång och gedigen karriär inom Försvarsmakten bakom sig, och har haft chefspositioner på i princip alla nivåer.

Ny chef för Livgardet är överste Laura Swaan-Wrede. Foto: Försvarsmakten

Krigsplacering av FMV-personal

REGERINGEN HAR GETT FMV i uppdrag att krigsplacera all personal. Därför har generaldirektör Göran Mårtensson nu beslutat att all FMV-personal ska prövas för krigsplacering vid FMV.

– Det är en tydlig inriktning från statsmakterna att vi ska kunna verka på samma sätt i fred, kris och krig. Det är viktigt att vi kan göra vårt arbete även i de högre beredskapsgraderna, säger Göran Mårtensson, på myndighetens webbplats.

FMV är en myndighet som ingår i totalförsvaret och vår uppgift att stötta Försvarsmakten måste kunna fungera även vid höjd beredskap. En del av vår beredskapsplanering är att säkerställa att myndighetens anställda finns tillgäng-

liga för framförallt sina normala arbetsuppgifter när regeringen beslutar om höjd beredskap. Men det kan också innebära ändrade eller utökade arbetsuppgifter beroende på situationen i landet och om FMV får andra arbetsuppgifter.

Krigsplaceringen vid FMV innebär att man är inplanerad för allmän tjänsteplikt. Det innebär en skyldighet att tjänstgöra vid myndigheten om regeringen beslutar om höjd beredskap och allmän tjänsteplikt. Det innebär inte att man är kombattant eller ska bära vapen utan jobbet ska göras som vanligt.

I första hand krigsplaceras medarbetare som inte har någon annan aktuell krigsplacering. Nyanställda kommer också att krigsplaceras vid FMV. De som undantas från beslutet är anställda som tagits i anspråk för totalförsvaret i övrigt eller är timavlönade, praktikanter, examensarbetare, feriearbetare och anställda i beredskapsjobb.

Om en FMV-anställd redan är krigsplacerad, grundat på värnplikt eller civilplikt, kan FMV komma överens med den myndighet som har krigsplacerat personen om att vederbörande ska krigsplaceras på FMV istället. Detta kommer att prövas individuellt. Det skriver FMV.

Göran Mårtensson, FMV, krigsplacerar sin personal. Foto: FMV

Alla Gotlands skyddsrum ska inventeras

350 SKYDDSRUM ska kontrolleras under året, berättar Mats Berglund som är enhetschef för enheten för räddningstjänst på MSB för Sveriges Radio. På ön finns cirka 350 skyddsrum med plats för cirka 35 000 personer, varav de flesta i Visby, Slite och Fårösund. Klintehamn har däremot bara ett skyddsrum med 60 platser.

Sedan skyddsrummen byggdes har det bara gjorts stickprov, men nu ska alltså alla öns kddsrum gås igenom. Att detta sker på just Gotland beror enligt MSB på det speciella läget i Östersjön och upprustningen.

Gemensam övning ska stärka Sveriges totalförsvarsförmåga

FÖRSVARSMAKTEN och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, planerar för en nationell totalförsvarsövning år 2020. Övningen ska bidra till att öka Sveriges totalförsvarsförmåga och kommer att engagera många delar av samhället, både militära och civila, offentliga och privata, på framför allt central och regional nivå, men även på lokal nivå.

De viktigaste uppgifterna i den försvarspolitiska inriktningsperioden fram till 2020 är att höja Försvarsmaktens operativa förmåga och säkerställa den samlade förmågan i totalförsvaret. Totalförsvarsövningen 2020 syftar till att utveckla och pröva förmågan att tillsammans skydda samhällsviktiga funktioner, värna

civilbefolkningen och försvara landet mot väpnat angrepp. Övningen ska också ge underlag för den fortsatta utvecklingen av Sveriges totalförsvarsförmåga.

– På alla nivåer ökar nu tempot för att utveckla samhällets beredskap för kris, höjd beredskap och krig. Hur långt vi nått kommer att prövas vid den första stora totalförsvarsövningen på mer än trettio år, TFÖ 2020, då militära och civila aktörer övar tillsammans. Övningen är därför en viktig del i arbetet att utveckla totalförsvaret, det vill säga hela samhällets planering och förberedelser för såväl militärt som civilt försvar, säger Nils Svartz, vikarierande generaldirektör på MSB, citerad i Aktuell Säkerhet.

Krigsplaceringen av Uppsalapolisen har startat

DEN TIDIGARE aviserade krigsplaceringen av Polismyndighetens anställda har börjat. Under de senaste veckorna har poliser inom Polisregion Mitt blivit informerade om placeringsorter via brev.

28 500 polisanställda (varav 20 000 poliser) ska krigsplaceras. Det aviserade rikspolischef Dan Eliasson i början av året med hänvisning till det förändrade säkerhetsläget i världen – samt polisens omorganisation 2015 som innebar att alla anställda nu ligger under ett myndighetstak istället för de tidigare 21.

De senaste veckorna har anställda inom Polisregion Mitt blivit informerade om sina placeringsorter via brev.

Krigsplaceringen bekräftas av Polisen Region Mitt, även om de inte vill gå in på den

exakta numerären av anställda som informerats ännu.

– Krigsplaceringen görs efter beslut av Dan Eliasson. Planen är att aktuella inom myndigheten ska ha blivit informerade om placering före årsskiftet, säger Mikael Hedström vid Polisregion Mitt, till Sveriges Television.

Krigsplaceringen innebär att all personal underrättas om "var och när du ska inställa dig till tjänstgöring, i händelse av krig eller beredskap".

I praktiken innebär det att de anställda ska infinna sig så fort som möjligt vid sin placering vid händelse av kris och invänta nya order eller direktiv.

I realitet är förändringen dock liten för de myndighetsanställda. Detta eftersom de flesta ska krigsplaceras vid den tjänst de också har till vardags, samt vid samma ort.

En del poliser har dock sedan tidigare en krigsplacering på annat håll, exempelvis inom Försvarsmakten, och i dessa fall ska en individuell prövning göras för att avgöra var personen ska ha sin krigsplacering.

Tidigare anställda inom den förra polisorganisationen var även de krigsplacerade. Dock kräver omorganisationen 2015 en ny placeringsstruktur, då organisationsstrukturen nu är annorlunda.

Polisen krigsplacerar åter sin personal. Foto: Shutterstock.com

Gemensam plan för försvaret av norra Sverige

CHEFEN FÖR norra militärregionen och Västerbottens landshövding har kommit fram till en gemensam plan för hur totalförsvaret ska byggas upp i norra Sverige och i Västerbotten.

På totalförvarsdagarna i Umeå presenterades den gemensamma planen för hur totalförsvaret i norra Sverige ska byggas upp på nytt. På plats fanns både landshövding Magdalena Andersson och

chefen för norra militärregionen, överste Mikael Frisell.

– Att utveckla ett totalförsvaret mot den komplexa omvärlden och de uppgifter vi har i dag kräver ett strukturerat arbete. Annars kommer inte det här att fungera. Allt bygger på god samverkan mellan det militära försvaret och det civila försvaret, säger Mikael Frisell, till Folkbladet.

Den gemensamma planen är ett sätt att tydliggöra på

vilket sätt civilsamhället bäst kan hjälpa till i händelse av en militär konflikt.

Enligt Frisell handlar det om allt från bränslen, till sjukvård, transporter och livsmedel som civilsamhället kan bidra med.

Han poängterar också vikten av att alla aktörer vet vad de förväntas göra och att det finns tydliga riktlinjer för hur samarbetet ska se ut.

– I vår region, i de fyra nordliga länen, har vi jobbat i tre år med de regionala aktörerna, länsstyrelser, polisregioner och landsting. Där har vi kommit en bra bit på väg. Utmaningen vi har nu är att få i gång även det arbetet på lokala nivå under 2018. Det är därför vi är här nu, säger han.

– Jag vill säga att vi har kommit en bra bit på väg, men självklart finns det mycket kvar att göra, säger överste Mikael Frisell.

I planen finns även nedtecknat vilken roll kommunerna spelar i fall ett krig skulle bryta ut.

– Huvudrollen är först och främst att upprätthålla den

sociala kritiska verksamheten som man gör i vardagen, även under stor påverkan under väpnat angrepp. Det indirekta stödet till försvarsmakten ska man inte underskatta, säger Frisell.

Utöver det så återstår även att se hur man ska ta om hand personer med nyckelroller inom både det militära och det civila försvaret.

– Då får man titta på var någonstans personen gör mest nytta för totalförsvaret och utgå från det. Där det krockar får vi diskutera var individen kommer att göra mest nytta.

Frisell ger ett exempel:

– Är det en kommunchef som är före detta officer som har krigsplacering inom försvarsmakten så kan jag spontant tycka att det viktigaste är att personen blir kvar på sin position och leder kommunen.

I andra fall kan det handla om poliser som har roller inom hemvärnet där det motsatta förhållandet kan råda menar han. Just den frågeställningen ska vara utredd och klar innan den sista december 2018.

Civila och militära enheter samverkar under övning. En del av svensk totalförvarsuppbbyggnad. Foto: Alexander Karlsson / Försvarsmakten

Örebro är "ett föredöme"

ÖREBRO ÄR absolut ett föredöme när det gäller att bekämpa den våldsbejakande extremismen.

Det säger Anna Carlstedt till Länsposten. Hon är regeringens samordnare mot extremistiskt våld.

Örebro får beröm för sitt sätt att möta den våldsbejakande extremismen. Och det av ingen mindre än regeringens samordnare i de här frågorna.

Hon heter Anna Carlstedt och har fått uppdraget efter Mona Sahlin. Hon är utlånad från sin forskartjänst på Ersta-Sköndal högskola.

– Orden som gäller här är samordning och samarbete, säger Anna Carlstedt.

Här ligger Örebro kommun steget före genom att samordna polis, socialtjänst, civilsamhälle och andra i det här svåra arbetet. Andra län, som Dalarna och Värmland, tittar nu på hur Örebro arbetar.

– Ett exempel är hur polisen arbetar i Vivalla för att skapa förtroende och kontakt i vardagen. För de som bor där är det inget konstigt att områdespolisen dyker upp i vardagslivet.

Hon lyfter även föreningslivets betydelse för att bekämpa det här våldet.

– Idrottsrörelsen, olika trossamfund, Svenska kyrkan, Röda korset, studieförbund, nykterhetsrörelsen. De kan skapa kontaktytor dit nysvenskarna kan vända sig, innan de tar nästa, lite svårare steg, att kontakta myndigheter.

Fredrik Malm är polisansvarig på plats i Vivalla.

– Vi försöker hela tiden jobba förebyggande och kontaktskapande. Vi är en del av en global värld, och så här ser det ut i Sverige idag. Det måste vi förhålla oss till, och hitta vägar att både förebygga och bekämpa det här farliga våldet, säger han till Länsposten.

– Men det är viktigt att insatserna inte blir en fluga, som försvinner efter ett tag. Det måste vara långsiktiga strategier.

– Men jag är glad för att vårt arbete uppskattas på nationell nivå. Kan vi bidra med kunskap till andra, så är det jättepositivt, säger Fredrik Malm.

En mängd styrdokument för kritisk infrastruktur

FÖR FÖRSTA GÅNGEN har de vanligaste protokollen, som används i industriella informations- och styrsystem inom kritisk infrastruktur, kartlagts i Sverige. Studien från FOI visar att en stor mängd olika protokoll, vissa bortåt 40 år gamla, används i systemen.

Många sektorer inom kritisk infrastruktur använder industriella informations- och styrsystem för att kontrollera processer inom till exempel dricksvattenförsörjning, avloppsrening och elproduktion. Kommunikationen sker från en centraldator till olika understationer och kan handla om att öppna ventiler, läsa av temperaturer eller starta pumpar.

På uppdrag av MSB har FOI gjort en studie över de vanligaste protokollen inom dessa system. Med protokoll avses regelsamlingar för utväxling av tekniska uppgifter i samband med datakommunikation, mellan exempelvis datorer eller program. Eller enklare uttryckt, det är protokollen som bestämmer hur olika system pratar

med varandra. Det skriver FOI på sin webbplats.

Av studien framgår att industriella informations- och styrsystem använder en uppsjö olika protokoll. Det beror dels på branschens historik med fristående styrsystem, dels på vilka leverantörer som har funnits tillgängliga under åren. Beställarens kravställning har också spelat in.

– De grundläggande processerna som styrs med protokollen har egentligen inte ändrats så mycket med tiden utan det som har hänt är att driftövervakningen har centraliserats med färre personer som är inblandade i den dagliga driften. Om det användes färre protokoll skulle driftoperatörernas kunskap bli mer universell, att lära sig hur nya system fungerar kräver mycket inläsning, förklarar Daniel Eidskog, forskare vid avdelningen för ledningssystem, och en av rapportens författare, på FOI:s webbplats.

MP: "Civila insatspersoner bör utses på landsbygden"

MILJÖPARTIET i Nässjö har föreslagit att civila insatspersoner bör utses på landsbygden.

– Det är en bra idé i att engagera folk i våra kommuner eftersom vi vill utöka den frivilliga delen i verksamheten, sade Thomas Ljunggren, ställföreträdande räddningschef när Höglandets räddningstjänstförbund hade möte i Nässjö, citerad i Smålands-Tidningen.

Det är de lokala miljöpartisterna Rikard Salander och Michael Wallin, som ligger bakom motionen.

De vill att fullmäktige beslutar om en utredning rörande intresse, kostnader och organisation för att starta och underhålla civila insatspersoner i kommunen.

Räddningstjänstförbundet tycker att idén är god och vill genomföra en utredning för att söka upp civila insatspersoner i Nässjö och Vetlanda kommun.

I den här vevan finns också ett behov av att säkerhetsklassa personal för att kunna hålla höjd beredskap och kunna vara krigsplacerade.

– Vi måste börja prata med försvarsmakten om det här, säger räddningschefen Jonas Petri och poängterar att det är en stor fråga, som förbundet har fått på sig.

Under senare tid har flera studier tagit fasta på sam-

hällets samutnyttjande av resurser vid samhällsstörningar men även organisering av privatpersoners agerande.

Brandskyddsföreningen i Jönköpings län driver tillsammans med Räddningstjänsterna i länet och polisen projektet "SäkerBy".

Syftet med projektet är att öka kunskapen och därmed tryggheten i form av utbildning i brandskydd och sjukvård. Vidare att ge information om grannsamverkan för brottsförebyggande åtgärder samt att man placerar en hjärtstartare lättillgängligt i byar som ligger längst bort från räddningstjänst, ambulans och polis.

"SäkerBy" är ett projekt inom landsbygdsutveckling genom EU-stöd.

Räddningstjänstförbundet påpekar att projektet har stora likheter med förslagsställarnas motion om civil insatsperson.

Grundtankarna är detsamma med en första insats med utrustning för hjärtstopp, första hjälpen eller brandsläckning.

Den stora skillnaden är att motionärerna föreslår en "utlarmning" via mobil, enligt modell från Västra Sörmlands räddningstjänst och Räddningstjänsten Väst. Medelpads räddningstjänst förbund är en organisation som utvecklat konceptet med sjukvården och ett tidigt larm från SOS Alarm.

Försvaret rustar för cyberkrig – kommer att slå tillbaka

FRÅGAN OM DET svenska försvaret ska kunna använda sig av it-attacker för att försvara sig har länge diskuterats. Och nu bygger Försvarsmakten på regeringens uppdrag upp den förmågan. "Den som attackerar oss ska veta att vi slår tillbaka", säger överbefälhavaren, general Micael Bydén till Computer Sweden.

Digitaliseringen påverkar även konflikter i världen och hur länders manövrerande för att få mer makt ser ut. Desinformation kan användas för att destabilisera och it-attacker mot kritisk infrastruktur vilket kan slå ut ett land mer effektivt än ett regelrätt militärt anfall.

– Vi lever i det mest komplexa och osäkra säkerhetsläget sedan andra världskriget, säger överbefälhavaren Micael Bydén, en av talarna på konferensen Technet Europe 2017 på Infracity utanför Stockholm.

Redan i en rapport för fyra år sedan pekade Försvarsmakten på behovet av att själva kunna utföra cyberattacker mot angripare. Och det är ett arbete som nu pågår på uppdrag av regeringen.

– Den som attackerar oss ska veta att vi slår tillbaka, säger Micael Bydén till Computer Sweden.

Avgörande för när Försvaret slår tillbaka är att regeringen ger klartecken förklarar Patrik Ahlgren, som är sektionschef för cyberförsvar vid Högkvarterets ledningsstab.

– Regeringen slår fast om en attack kan anses vara jämställd med ett väpnat angrepp och då får Försvaret ansvaret för att slå tillbaka den. På samma sätt som att det är regeringen som förklarar krig och inte Försvaret, säger han till Computer Sweden.

Försvarsmakten slår tillbaka om Sverige drabbas av en cyberattack. Foto: Nemo Stjernström / Försvarsmakten

"Det behövs miljarder för att bygga skyddsrum"

DE 65 000 SKYDDSRUM som finns idag räcker inte till om Sverige skulle drabbas av ett väpnat angrepp. Det konstaterar Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, som råder staten att återuppta byggnation av nya skyddsrum i Sverige igen. Det skriver Sveriges Television.

Det behövs miljarder för skyddsrummen. Foto: Per Lunqe

Det har inte byggts några nya skyddsrum under femton års tid i landet.

Samtidigt har omvärldsanalys och hotbild förändrats.

Ove Brunnström, som arbetar på enheten för räddningstjänst på MSB i Karlstad, har arbetat med rapporten som ser över framtiden för det svenska beredskapsskyddet.

– Vi har en befolkning som har ökat under åren då man inte har byggt några skyddsrum. Och nybyggnation kommer att bli en viktig del i den samhällsplanering som ska genomföras,

säger Ove Brunnström, till Sveriges Television.

Det är MSB som ansvarar för att kontrollera bestånden av de svenska skyddsrummen. Och i den nya rapport som författats på uppdrag av regeringen om det svenska befolkningsskyddet är slutsatsen att det skydd som idag ger plats åt 7 miljoner invånare är otillräckligt.

Förslaget från MSB är att man börjar bygga nya skyddsrum igen.

Och det med 50 000 nya platser under en tioårsperiod med start år 2019. Prislappen beräknas till 2 miljarder kronor.

– Skyddsrum kostar stora summor att bygga och det tar tid också. Den prioritering vi har idag är ju den samma som den regeringen

har pekat ut, säger Ove Brunnström.

Det är den svenska delen av Nordkalotten, Stockholmsområdet, Gotland och Öresundsregionen som först ska prioriteras.

Många befintliga skyddsrum har i dag brister, främst vad gäller ventilation. Och restaurering av dessa uppskattas till ytterligare en miljard kronor. På MSB ska man nu öka översynen.

– Med de resurser som vi haft från MSB:s sida på senare år så har det tillåtit en kontroll av 1 200 skyddsrum, och det är någonting som vi kommer att se över nu. Och som det ser ut inför nästa år så kommer förmodligen antalet kontroller att fördubblas, säger Ove Brunnström.

Så gick nya Mjölner från ax till limpa på två månader

GRANATKASTARFORDONET Mjölner har utvecklats i ett rasande tempo. Två månader efter FMV:s beställning provsköt BAE Systems Hägglunds en prototyp. Och redan 2019 kommer de första vagnarna att levereras till Försvarsmakten.

I en orolig värld går försvarsindustrin på högvarv. En del av utvecklingen handlar om spjutspetsteknik, som autonoma system och extremt avancerade sensorer. Samtidigt kräver dagens överhängande hotbilder utrustning som bygger på beprövad teknik, som snabbt kan gå från ritbordet ut till förband. BAE Systems Hägglunds har en stark ställning i båda lägren, det bevisas inte minst av deras granatkastarsystem Mjölner.

Den 23 december förra året beställde FMV 40 stycken fordonsmonterade granatkastare som ska integreras på befintliga Stridsfordon 90 (CV90). Två månader senare provsköt BAE Systems Hägglunds en prototyp av Mjölner.

– Det är väldigt snabbt utvecklat – men vi kör hårt. Vi är fortfarande på prototypstadiet och provskjutningarna har gått jättebra. Vi testar alla komponenter som ska ingå i systemet, för det är ju enorma krafter vi håller på med, säger Ulrika Berg, projektledare för Mjölner/GRKPBV 90 på HB/BAE Systems Hägglunds, till Ny Teknik.

Grundplattformen är välbeprövade CV90. Stridsfordonet utvecklades för svenska förhållanden men har visat sig prestera lika bra i Afghanistans sand. Det nya tornet innehåller två 120 mm granatkastare som kan skjuta 16 projektiler per minut – som snabbast fyra granater på åtta sekunder.

Tornets bakdel rymmer ett 50-tal granater, beroende på ammunitionsslag, men känslig ammunition kan fraktas i sitt emballage i transportutrymmet. Besättningen utgörs av vagnchefen, föraren och två laddare. Mycket hanteras med arm-

kraft, bland annat mekaniken för att rotera tornet.

– Det är ett robust vapensystem som ska fungera i strid. Beroende på vilka önskemål kunden har kan systemet byggas på och modifieras, exempelvis om man vill ha ett motordrivet torn, säger Ulrika Berg.

De första vagnarna kommer att levereras under 2019, med slutleverans 2020. All utveckling och produktion ligger i Örnsköldsvik, men görs i nära samarbete med FMV. En egen produktion och prototypverkstad har gett korta ledtider och effektiviserat konstruktionsarbetet samt provning. Till detta ligger ett skjutfält nära företaget.

Nu är förhoppningen att fler arméer ska nappa på Mjölner, och uppmärksamheten kring projektet verkar lovande.

– Vi ser ett stort intresse från internationella kunder för systemet. Flera länder har varit nyfikna och frågat hur det går, så efter Sverige ser jag en stor exportpotential. Mjölner är väldigt lättanvänd, robust och effektiv. Och vad andra länder vill ha är ett granatkastarsystem som snabbt går att implementera på olika plattformar, säger Ola Thorén, informationschef på BAE Systems Hägglunds, till Ny Teknik.

Mjölner, från beställning till provskjutning på två månader. Foto: FMV

Hårt drabbade myndigheter uppmanas att aldrig betala

MINST 81 STATLIGA myndigheter har drabbats av utpressningsvirus de senaste åren. Konkurrensverket fick över 400 000 filer låsta. Men hur stora problem utpressarna än skapar är det tydliga beskedet från MSB: "Betal inte." Det skriver Sveriges Television.

SVT:s granskning visar att svenska myndigheter är hårt drabbade av utpressningsvirus som låser datorer och kräver offren på pengar. I en enkät uppger 81 statliga myndigheter att de sedan 2015 infekterats av utpressningsvirus en eller flera gånger. Bland dem finns Försvarets

radioanstalt, Konkurrensverket och Socialstyrelsen.

– En internetdator blev obrukbar under en kortare tid. Men vi går inte in på detaljer om vårt säkerhetsarbete, svarar Fredrik Wallin, talesperson för Försvarets radioanstalt, i enkäten.

Flera av myndigheterna

som svarat på enkäten anser att attackerna med utpressningsvirus utgör ett stort hot mot verksamheten. Skadorna varierar, men de vanliga är att de myndigheter som infekterats tvingas ägna tid åt att åter skapa systemen från säkerhetskopior. Vilket kan vara både tidskrävande och svårt.

Välkommen att söka bidrag för verksamhet som tjänar till att stärka Sveriges försvar samt fredsbevarande och samhällsstödjande åtgärder.

Berättigade att söka är frivilliga försvarsorganisationer och organisationer som verkar för stöd till samhälle och individer. Ansökningar till Källvikenstiftelsen kan göras under två perioder per år:

1 april – 1 september och 1 oktober – 1 mars.

För ansökningsformulär och mer information, se hemsidan.

Källvikenstiftelsen • Pionjärvägen 6 • 451 34 Uddevalla • info@kallvikenstiftelsen.se • www.kallvikenstiftelsen.se

UTLÄNDSKA LUFTVÄRNSFÖRBAND DELTOG UNDER AURORA 2017

Efter flera års planering och intensiv medierapportering stod till slut två utländska luftvärnsförband på svensk mark i Göteborg. Därmed var en av de viktiga funktionerna som skulle övas under Aurora 2017 – värdlandsstöd – i full gång.

I GÖTEBORG MÖTTES de två förstärkta kompanierna av nio svenska officerare från Luftvärnsregementet som fått uppgiften att dels leda, dels vara ett stöd för den tillfälliga bataljonens verksamhet under Aurora.

Att de två förbandens verksamhet väckte stor nyfikenhet är ingen underdrift. Under en dag besöktes det franska kompaniet beväpnat med missilerna SAMP/T Aster (Mamba) och Crotale samt det amerikanska med Patriot av både ÖB med delegation och inte minst ett imponerade antal mediarepresentanter (knappt 30 olika medier) vid sin tillfälliga gruppering på nedlagda Säve flygflottilj, strax norr om Göteborg.

NÖJDA GÄSTER

– Jag ska inte sticka under stol med att det har varit mycket planering inför vårt värdskap för de franska och amerikanska enheterna. Hittills har allt fungerat utan större friktioner och jag tror även att våra gäster är nöjda, konstaterade chefen för den reducerade luftvärnsbataljonen, överstelöjtnant Christoffer Schildt.

Det var bråda dagar på Säve då ett antal praktiska förberedelser som sambandstester skulle genomföras innan kompanierna transporterades till respektive utgångsgruppering, Utö i Stockholms skärgård för fransmännen och norra Öland för Charlie Battery.

– Tidschemat är tigt och vi har också genomfört ett antal olika besök, bland annat av er ÖB och av vår ambassadör, säger major Thomas Robert från franska flygvapnets Air Defence Squadron i Istres, nära kuststaden Marseille.

ÖVER TIO MILS RÄCKVIDD

Vid amerikanska Charlie Battery från luftvärnsregementet i tyska Baumholder, nära Natoflygbasen Rammstein råder också febril aktivitet. Förbandet är beväpnat med medelräckviddiga Patriotroboten med över tio mils räckvidd. Ett system som varit operativt i flera decennier och agerat i flera olika amerikanska operationer, bland annat Operation Desert Storm.

Löjtnanterna William Carey, ställföreträdande batterichef och Ben Jones, taktisk officer, är vana vid att öva utanför sin huvudbas.

– Vi har aldrig varit i Sverige tidigare så denna övning ska bli extra intressant. Tidigare har mitt förband övat i Holland, Polen, England och Italien för att nämna några

länder, säger löjtnant Jones och visar vägen in till förbandets ”hjärta” – den mobila stridsledningscentralen där order kommer från högre chef om vilka mål som ska bekämpas.

– Hittills har vi fått ett fantastiskt mottagande och vilken mat vi har serverats. Enormt god – stor eloge till era kockar, säger William Carey.

Fransk mobil stridledningscentral för luftvärnet.

STARKT LUFTVÄRNSPARAPLY

Efter att de gästande förbanden återvänt till respektive hemmabas konstaterar Christoffer Schildt att de målsättningar som satts upp inför övningen infriats med god marginal.

– Inte minst har vi nu sett att vi har förmåga att skapa samband och ledning mellan oss och högre chefer och att den ökade räckvidd som mina förband under övningen har också gjorde att motståndaren fick svårt att verka nära fastlandet. Luftvärnsparaplyet var då mycket starkt, säger Schildt.

Patriot blir den nya huvudbeväpningen för det svenska luftvärnet.

TEXT OCH FOTO: STEFAN BRATT

APACHEHELIKOPTER ÖVADE I SVERIGE

Apachehelikoptrarna är kvalificerade stridsmaskiner.

De kallar sig själva "vipers" vilket på svenska är huggorm. Och deras "bett" är i högsta grad dödsbringande då de avfyrar sina Hellfiremissiler mot stridsfordon.

FÖR FÖRSTA GÅNGEN har nu amerikanska attackhelikoptrar av typen Apache övat på svensk mark. Möjligheten att få öva mot sådana kvalificerade mål lovordas av det svenska luftvärn.

– För vår del har övningsmomenten mot de kvalificerade system som attackhelikoptrarna utgör varit mycket speciella för våra förband. Dessutom kunde vi över tid öka svårighetsnivån så att båda parter fick god kännedom om respektive systems kapacitet, konstaterar momentövningsledaren, major Oskar Hullegård från Luftvärnsregementet efter att det sista övningsmomentet genomförts under Aurora 2017.

Försvarsutbildaren har som enda facktidsskrift följt ett av övningsmomenten och kan konstatera att de amerikanska piloternas förmåga att flyga den dryga fem ton tunga maskinen (vid start upp emot det dubbla) är synnerligen god.

FLYGER PÅ LÄGSTA HÖJD

Apachehelikoptrarna kommer inflygande bara några meter över åkrarna, några mil nordväst om Visby. Utan deras kännedom har ett antal robot 70-grupper och tre

luftvärnskanonvagnar 90 (lvkv 90) placerats i skogs-bryn redo att rikta in sina system mot de anflygande helikoptrarna. Nu är den taktiska tillämpningen fullständig och länge är det bara det dova ljudet av helikoptrarnas rotoror som hörs. Vid några tillfällen syns också positionsljusen som måste vara tända i fredstid och robotskytten börjar att rikta in sitt vapen.

– Bird away, kommer kommandot vilket innebär att en simulerad robot har avfyrats och några sekunder senare:

– Bird effective och en träff registreras i utvärderingsinstrumentet.

Samtidigt uppges via radion en annan helikopter att den har bekämpat en lvkv som inte lyckats dölja sin värmesignatur tillräckligt väl.

För det är känsliga och avancerade värme- och optiska sensorer som är Apachehelikopterns öron och ögon.

– Vi vill så långt det är möjligt undvika att flyga under ljusa förhållanden utan vi opererar helst i mörker eller i mycket dåliga ljusförhållanden. Då kommer våra sensorer till bäst nytta och vi kan på flera kilometers avstånd upptäcka värmen från mänskliga kroppar,

FAKTA – APACHE (AH 64):

Besättning: två man, en pilot och en skytt/sensoroperatör. Båda ska kunna flyga helikoptern.

Sensorer: Radar (endast i nyare versionen Longbow), som kan klassificera och prioritera upp till 128 mål per minut. IR-kamera med bildförstärkning, optisk sensor samt laser för avstånds- och målinmätning.

Bestyckning: Fyra vapenbalkar kan bära upp till fyra Hellfiremissiler eller 19 70-millimeters raketer av typen Hydra. Hellfiremissilerna har en räckvidd på drygt en mil. Under nosen sitter en 30 millimeters automatkanon med eldhastighet på 625 skott per minut.

Räckvidd och hastighet: Upp till 300 kilometer per timme med en högsta stighastighet på 900 meter per minut. Operationstid: cirka två timmar beroende på vapenlast och bränslemängd.

Uppifrån och ner: Bra övning för vårt luftvärn. / Ställföreträdande bataljonschefen major Jonathan Romaneski t v och bataljonschefen överstelöjtnant John Morris. / Informationsofficeren kapten Jaymon Bell.

förklarar ställföreträdande bataljonschefen och flygchefen, major Jonathan Romaneski.

Han poängterar att han och hans kollegor i det cirka 130 personer stora förbandet, som är stationerat i södra Tyskland, är mycket måna om att få ut så mycket som möjligt av Aurora 2017:

– Det finns ett flertal viktiga målsättningar som vi hoppas kunna uppfylla med vårt deltagande. För det första är det viktigt för oss att öva logistiken som följer med förbandet från ett land till ett annat. För det andra får vi öva mot system som vi normalt inte stöter på samt inte minst får vi kunskap om hur den svenska Försvarsmakten med dess olika delar opererar vilket är nog så viktig om det blir aktuellt att vi ska samarbeta i andra sammanhang. I detta skede samövar vi med luftvärnet och när vi går över till fastlandet ges vi möjlighet att operera tillsammans med svenska mekaniserade förband, säger major Romaneski.

UPPDRAG I AFGHANISTAN

Han berättar att hans enhet, Task Force Viper eller mer formellt 1-3 Attack Recon Battalion ur 12th Combat

Aviation Brigade varit engagerade i långvariga uppdrag i Afghanistan och gärna genomför sin strid under mörker.

– Vi är beredda att utgöra spetsen på en samordnad attack och utbringe ett dödande slag mot vår motståndare när han är sämre anpassad för att bekämpa våra system, inflikar kapten Ryan Eckerson som precis landat efter ett par timmars flygning över det gotländska landskapet.

Nu väntar analys och utvärdering av flygpassen tillsammans med svenska luftvärnsskollegor. Robot 70-plutonens förbandsinstruktör, kapten Fredrik Ingvarsson intygar de amerikanska gästernas positiva inställning till att informera och diskutera hur de taktiskt utför sina uppdrag.

– Jag upplever det verkligen som en "win-win"-situation då våra skyttar förklarar hur de agerar i vissa taktiska situationer och de amerikanska piloterna i sin tur berättar om hur de upplever hur vi kan agera för att bekämpa dem, säger Fredrik Ingvarsson.

TEXT OCH FOTO: STEFAN BRATT

STRIDENS KONSEKVENSER FÖR TOTALFÖRSVARET

Under Aurora övades inte bara militära enheter och förband, också totalförsvaret fick en övning.

Samverkan mellan räddningstjänst från Visby och sjukvårdssoldater.

DET VAR ETT STORT upplägg på brandövningsbanan vid Visby flygplats. En Jas Gripen flyger över på låg höjd, följt av en rote SK 60 och efter ytterligare några minuter ytterligare en. Stridsflygplanen simulerar lätt attack och i scenariot faller de klusterbomber med splitter.

Scenen på brandövningsområdet är en marknad med loppis. Här ligger omkullvräkt bilar, här brinner det i tunnor och här ligger och irrar ett femtiotal skademärkörer omkring, främst från Röda korset. Det är ett inferno.

SAMVERKANSÖVNING

Först kommer en brandbil från Visby. Brandmännen förstår att detta är en masskadesituation. De går in i kaoset, i röken från eldarna för de ut skadade. Snart kommer förstärkning från räddningsstationen i Visby och även från Slite. Ambulanspersonal från Visby förstärker. Militär sjukvård från det luftvärnsförband som är grupperat runt flygplatsen går in.

– Det här är en bra samverkansövning, säger Christer Stoltz som är beredskapschef på Region Gotland.

Han och alla andra som är med denna söndag vill se hur samspelet mellan civila och militära enheter fungerar tillsammans. Det får de. Vid sidan av marknaden gör sjukvårdspersonal en så kallad triage, de ser vilka skadade som är i störst behov av vård.

Utanför det avspärrade brandövningsområdet sätter räddningstjänsten upp ett katastroftält, övertaget från Gotlands civila försvar. Här får skadade vård inför vidare transport i sjukvårdskedjan. Visby lasarett spelar inte

med i övningen men hade naturligtvis tagit emot skadade om det varit verklighet. I stället förs allvarligt skadade till det fältsjukhus som i. Sjukhuskompaniet från Försvarsmedicincentrum satt upp straxt söder om Visby vid Visborgsslätt. Fältsjukhuset består av tält, hopkopplade moduler och upptar ytan av en fotbollsplan.

CIVIL SJUKVÅRD

Fältsjukhuset erbjuder kirurgi med två operationsmoduler, traumaenhet, röntgen, intensivvård, laboratorium och till och med tandläkare. Åtta intensivvårdspatienter kan behandlas samtidigt, tolv kirurgiska ingrepp kan göras per dygn och det finns 48 vårdplatser.

– Vi kan ta emot och vi kan avge moduler till andra fältsjukhus, säger kompanichefen, major Andreas Nederberg.

Fram till början av 2000-talet fanns 35 fältsjukhus i armén och 15 stridssjukhus i marinen. De avvecklades och Försvarsmakten är nu helt beroende av civil sjukvård och de 70 akutsjukhus som drivs av landsting runtom i Sverige.

– Vi hade i ett skarpt läge med samma omfattning som dagens övning transporterat skadade till Linköping, Stockholm och Uppsala, säger Christer Stoltz.

Efter denna tidnings pressläggning kommer en rapport från Försvarsmakten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Socialstyrelsen och Stockholms läns landsting som ska ge riktlinjer för civil och militär samverkan för sjukvård.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

MÖTE FÖR ETT SÄKRARE SVERIGE

Mötesplats Samhällssäkerhet i Kista är en mässa för totalförsvaret.

TOTALFÖRSVARET ÄR PÅ VÄG att byggas och det ska göras i en värld som är osäkrare än för bara några år sedan. På Kistamässan 28-29 november möts alla som vill vara eller är en del av svensk krisberedskap och ett framtida totalförsvaret.

”Hur vi står emot och hanterar kriser påverkar inte bara drabbade och inblandade aktörer utan i ett större perspektiv också förtroendet för vår demokrati. Därför är det särskilt viktigt att samlas för att tillsammans arbeta för ett säkrare Sverige.” Det skriver MSB som tillsammans med Folk och Försvar och SKL, Sveriges kommuner och landsting, står bakom Mötesplats Samhällssäkerhet. Arrangör är Kistamässan.

YRKESVERKSAMMA

Henrik Karlsson är programansvarig på Folk och Försvar:

– Vi samlar på mötesplatsen i huvudsak personer som arbetar med samhällssäkerhet, krisberedskap och totalförsvaret, säger han till Försvarsutbildaren.

I Kista kommer beredskapshandläggare, beredskapschefer, människor som jobbar med IT-säkerhet och en mängd andra befattningshavare att prata från scen, lyssna och träffa andra med liknande intressen, de kommer att nätverka.

Flera myndigheter deltar, vid sidan av MSB syns bland andra Försvarsmakten, FOI, Trafikverket, Polismyndigheten och många andra.

FLER MYNDIGHETER

Mötesplats Samhällssäkerhet anordnades första gången 2011, har gått vartannat år och nu är det dags igen.

– Det är ett betydligt bredare upplägg jämfört i år än tidigare, säger Henrik Karlsson.

Och det kommer att bli högt tryck på seminarierna. Under de två dagarna ska det bli 40 seminarier med 140 medverkande från 100 organisationer på scenerna.

– Vi hoppas att alla besökande ska fördjupa sina kunskaper.

Det kommer de att kunna göra och de som är intresserade av ett fungerande totalförsvaret kommer att höra många frågor.

– Totalförsvaret kommer att synas i stor omfattning.

AVTAL?

Var står Försvarsdepartementet? Vad betyder försvarsminister Peter Hultqvists ambitioner för ett nytt total-

försvar? Hur planerar länsstyrelser och kommuner? Hur tänker civila aktörer? När ska avtal slutas?

– En fråga som kommer upp är hur riksdagens extra miljarder i budgeten kommer att användas för totalförsvaret och bli synliga inte minst på lokal nivå, säger Henrik Karlsson.

En fråga som ännu inte är löst, är vilka mål totalförsvaret ska ha. På Mötesplatsen kommer den frågan upp. Vad väntar sig Försvarsmakten av det civila samhället? Alla befattningshavare från civila myndigheter, företag och andra organisationer vill veta vad som väntas av dem. Det är aktörer som har resurser.

– El, livsmedel, drivmedel, transporter och sjukvård, det är funktioner som Försvarsmakten kommer att behöva.

SÅ GÖR VI VERKSTAD

Och inte bara Försvarsmakten. Det civila samhället ska också fungera i kris och krig. Detta är frågor som kommer upp på Kistamässan.

Åhörare på Kistamässan. Årets mässa för totalförsvaret kommer också att locka. Foto: Herman Caröan

Bland seminarierna märks flera om totalförsvaret, så gör vi verkstad av civilt försvar, näringslivets roll i totalförsvaret och ett om hur befolkningen skyddas. Ett brett och intressant utbud. Seminarierna kommer att webbsändas för den som vill titta i lugn och ro, under eller efter.

TEXT: PER LUNQE

HUR SKA DET GÅ MED EUROPA?

Sällan har Europas framtid tett sig så svår att förutsäga. Inom Nato ser man med förfäran hur USA:s president blir alltmer irrationell, samtidigt som man inom EU oroas över att förlora en av sina försvarspolitiska pelare under en period när molnen hopas alltmer inom och runt Europa.

I DET SAMMANHANGET är det viktigt att inte bara utgå från organisationerna. EU sägs idag vara renationaliserat: initiativ kommer ofta från enskilda länder i stället för från EU och krishanteringsoperationer utförs normalt som "koalitioner av villiga". Allt samarbete och integration till trots är det fortfarande så inom det säkerhets- och försvarspolitiska området att medlemsstaterna är ledande och vetorätten gäller, precis som inom Nato. På grund av sina resurser är det också oundvikligt att de stora länderna får stort inflytande.

Idag är det Tyskland som i kraft av sin stora befolkning, starka ekonomi och stabila politik har blivit Europas ledande nation. Andra stora länder kan antingen frivilligt som Storbritannien välja en position utanför gemenskapen, eller spela en mindre roll på grund av misskött politik och ekonomi, som Italien och Frankrike.

Inom försvarsområdet har Frankrike och Storbritannien varit de dominerande länderna inom EU, medan Tyskland av historiska skäl valt en mer tillbakadragen position. Sedan 2013 har emellertid tyskarna ändrat inställning med motiveringen att man vill ta sitt ansvar i Europa. Den osäkerhet som Brexit, valet av Trump och andra faktorer har skapat i Europa ledde till att Tyskland och Frankrike gemensamt under hösten 2016 lade fram ett förslag om närmare EU-samarbete på försvarsområdet. Förslaget blev ganska omilt behandlat av övriga EU-länder som uppfattade skrivningarna som att EU fick den plats som var förbehållen Nato.

I stället gav alla EU-medlemmar under hösten 2016 sitt stöd till ett förslag som i stort påminde om det tysk-franska men som var betydligt mer nedtonat och

som, under namnet EU:s globala strategi, kom från EU:s höga representant, Federica Mogherini. Därefter har hon gradvis lagt fram mer specifika förslag vilka också antagits. Liksom i det fransk-tyska förslaget talar hon om att skapa strategisk autonomi, men är mycket klar i hur hon ser på Natos roll som den viktigaste försvarsorganisationen: *Medan Natos uppgift är att försvara sina medlemmar – som till största delen är europeiska – mot angrepp utifrån, måste europeerna vara bättre utrustade, utbildade och organiserade för att på ett avgörande sätt kunna bidra till sådana gemensamma insatser och för att kunna agera självständigt om och när så är nödvändigt.* (Global strategi 2016: 16).

Andra delar av den globala strategin går ut på att en mindre grupp länder ska fördjupa sitt samarbete inom EU:s ram (en möjlighet som redan finns i Lissabon-fördraget), att EU ska ha ett civilt och militärt högkvarter, det senare dock enbart för utbildningsinsatser, och att EU på nytt ska försöka utveckla de viktigaste vapensystemen tillsammans i stället för nationellt och i många varianter.

PRESIDENT MACRONS PLANER

Den nyvalde franske presidenten Macron har med stor energi kastat sig in i den europeiska debatten. Hans mål är att bredvid Tyskland få inta en ledarplats i Europa. Han är också fullt medveten om att för detta krävs att Frankrike reformerar sina föråldrade regler på arbetsmarknaden för att därmed kunna förbättra sin ekonomi. Macron har genast satt igång med detta, men med tanke på vilken utmaning detta är i ett land som oändligt många gånger lamslagits av strejker är det ändå osäkert om han kommer att lyckas.

En gemensam värdegrund för EU borde vara högprioriterat. Foto: Mehr Demokratie / commons.wikimedia.org

Macron har också en rad planer för Europa. Han ser framför sig ett starkare EU som på egen hand kan åstadkomma betydligt mer än idag och, utan att ersätta Nato, bli mindre beroende av det. Vidare tänker han sig att de stater som är medlemmar av eurozonen också ska bli politiskt mer integrerade med egen budget och egen finansminister. Han är också entusiastisk inför tanken på att EU ska öka samarbetet inom vapensektorn och detta till en del genom gemensam finansiering.

TYSKLANDS REAKTIONER

För Tyskland var valet av Macron en lättnad med tanke på att alternativet var Le Pen och för ett land som ogärna ensam vill axla ledarrollen, har det varit viktigt att fortsätta det nära samarbetet med Frankrike, den traditionella parhästen. Man håller också god min inför Macrons planer, även om det finns en hel del tveksamhet, inte minst med tanke på misstanken att det kan bli de tyska skattebetalarna som får bekosta eventuella reformer om budget och finansminister för eurozonen.

Även i andra frågor finns en del olika åsikter mellan Tyskland och Frankrike. När det gäller samarbetet i mindre grupper företräder till exempel Frankrike den grupp som vill ha hårda krav på deltagande medan Tyskland (och Sverige) ser det som viktigt med krav som tillåter många att delta.

STORBRITANNIEN

Storbritanniens utträdesansökan ter sig alltmer obetänkt när man hör brittiska tjänstemän beskriva effekterna av att inte längre få samarbeta i kampen mot terrorism och internationell brottslighet. Nyligen varnade chefen

för MI5 för att avbryta ett samarbete som sker på daglig basis och lyckats avstyra flera terroristdåd. Hur ett samarbete som försiggår inom EU:s institutioner ska kunna fortsätta med ett land som står utanför dessa, blir en svår förhandlingsfråga. Utträdet kommer givetvis inte bara att skada britterna utan också oss, eftersom de själva också bidrar mycket till den europeiska terroristbekämpningen.

I jämförelse med den säkerhetspolitiska delen är försvarskomponenten betydligt enklare. Redan i dag förs den på mellanstatlig nivå och många länder (inklusive Sverige) har redan avtal med britterna om fortsatt samarbete. Även i en EU-ledd operation kan de delta om alla länder är överens, på samma sätt som andra länder utanför EU gör det.

Slutligen, det kanske svåraste problemet för Europa – förlusten av den gemensamma värdegrunden. Polen och Ungern har brutit grovt mot de löften de gav vid inträdet i EU om att hålla sig till rättstatens principer om demokrati, fria medier, respekt för domstolar, etc och tendenser finns också i andra länder. EU tar mycket allvarligt på detta problem men det är svårt att med hjälp av de nuvarande reglerna, som kräver enighet, komma till rätta med dem, eftersom dessa två lovat stödja varandra. Kanske kan man på olika sätt marginalisera de stater som förbryter sig mot värdegrunden, men problemet kvarstår i att många problem måste lösas av EU som helhet. Hit hör t ex migrationsfrågorna. Om något problem förtjänar att få prioritet är det de som gäller sammanhållning och värdegrund - utan dem blir EU inget mer än en lös intresseförening.

TEXT: GUNILLA HEROLF

ORDNING OCH REDA UNDER MILITARY WEEKEND

Det är helg på Livgardet och det är Military Weekend. Flera av eleverna kommer att mönstra och de är här för att reda på om detta är något för dem.

FRAMGÅNGSKONCEPTET MILITARY WEEKEND fortsätter. 22 killar och tjejer prövade på det militära i 48 timmar. Plats: Livgardet, norr om Stockholm. Försvarsutbildaren är med på två moment, avrustning och fysisk träning.

– Bra tempo, säger kurschefen Sebastian Tham till eleverna.

Han och instruktören Oscar Sjöqvist står med säckar i ena änden av korridoren utanför de logement där killarna och tjejerna har sovit två nätter, den första i fredags. Nu ska allt tillbaka. De plockar ur trosspackningarna som ligger snyggt framför dem.

HYGGLIGT TEMPO

Det är lite tempo och det är en del av det som Sebastian Tham och hans tre instruktörer ger eleverna här på Livgardet.

– Inte riktigt men nästan som vid inryckningen av rekryter, vi försöker hålla hyggligt tempo, säger han.

Strumpor, kalsonger, tröjor, regnkläder. Eleverna håller upp dom och går sedan snabbt fram till Sebastian Tham, Mikael Andersson och deras säckar.

– Lakan, påslakan och örngott.

Det var allt. Eleverna har på sig fyskläder och tar med sig sina civila kläder till gymnastikhuset på Livgardet. Här ska de göra ett sk multitest. Det är ingen prövning, men de gör det för att se var de ligger. Jag får den uppfattningen att flera kommer att söka den militära grundutbildningen och det är flera födda 1999 i gruppen så då blir det Rekryteringsmyndigheten nästa år. Deltagarna är här på Livgardet, på Försvarsutbildarnas introduktion till det militära för att testa om detta är något för dem. Det tjänar inte bara individen på, särskilt Försvarsmakten sparar pengar på

Till vänster: Det är bara en sak som gäller för Tobias Strand: anställning. Ovan: Ordning och reda efter 36 timmar. / På väg mot gymnastikhallen i samlad trupp. / Några sekunder till för Tobias Strand i rygghänget.

rekryter som lite sent i processen upptäcker att det här är inget för dom.

MULTITEST

I gymnastikhuset som är delat i två, på andra sidan är det närkamp, ska testet ske. Instruktörerna Mikael Andersson Elfgren och Kristoffer Enemark leder multitestet.

Det gäller bl a räckhäng, således att hänga i ett räck, där lägsta kravet är 15 sekunder.

På rakt hopp uppåt ska eleverna hoppa minst 30 centimeter.

Göra armhävningar, minst åtta stycken krävs och bröstet vid marken och armbågarna vid kroppen.

Rygghäng minst 60 sekunder.

Sista stationen är minst 10 situps.

– Det här är inte provande, säger Mikael Andersson Elfgren.

ARMÉNS JÄGARBATALJON?

Det är för att se var man står. Det vill Tobias Strand från Björklinge utanför Uppsala veta. Han har tidigare sökt till Arméns Jägarbataljon men föll på fystestet. Han var inte i tillräcklig trim, hade inte kollat vad som krävdes före.

– Jag vägde dessutom 25 kg mer än jag gör nu. Nästa gång ska jag vara vältränad, säger han.

Tobias Strand gillar den ordning och struktur han ser den här helgen.

– Bättre än vad jag är van vid civilt. Det är en bra introduktion. Vi har blivit en bra grupp, det är inte bara jag, det är gruppen, säger han och tillägger att han kommer att söka anställning i Försvarsmakten.

Kraven som ställs vid de olika förbanden är olika.

– Arméns Jägarbataljon har tilläggskrav, säger Mikael Andersson Elfgren.

Testet, eller prova-på-testet slutar med beep-momentet, att springa fram och tillbaka 20 meter med ett beep, en signal som återkommer. Hinner man inte fram till någon av de två linjerna innan signalen kommer är man ute.

– Vad jag vet är det bara Gunde Svan som sprungit till sista, som klarat hela testet, säger Mikael Andersson Elfgren.

SKA FÅ EN UPPFATTNING

Det är första gången Sebastian Tham och hans instruktörer genomför en Military Weekend. Varför sätter du en helg på detta?

– Bra för att hålla truppföringen uppe, säger Sebastian Tham som i sitt jobb i Militärpolisbataljonen är chef för en sektion som sysslar med samband.

Vad får eleverna lära sig?

– Vi börjar med pårustning. Sedan blir det försvarsinformation och värdegrund. Eleverna har fått åka bandvagn och skjutit. Vi har gått igenom enklare sjukvård. Våra instruktörer har genomfört en stridsföreläsning. Det har varit avrustning och nu slutar vi med fysen.

Eleverna ska få en uppfattning om vad som väntar om dom söker grundläggande utbildning. Helgen blir lite som de första två dagarna vid en vanlig inryckning. Instruktörerna försöker ge eleverna en så rättvisande bild som möjligt. Flera siktar på mönstringen och nio månader som värnpliktiga.

– De får se lite av den ordning och struktur som vi har i Försvarsmakten, säger Sebastian Tham.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

UNDERRÄTTELSE MOT NYA HÖJDER MED EN UAV

32. Underrättelsebataljonen vid K3 är Sveriges enda markoperativa underrättelseförband och är därmed efterfrågad både internationellt och nationellt.

På väg mot inhämtning av information högt upp och långt bort. Foto: Nicklas Ehlén / Combat Camera / Försvarsmakten

BATALJONEN HAR EFTER tio års kontinuerlig verksamhet utomlands, i Kosovo, Afghanistan och Mali utarbetat metoder för att inhämta, bearbeta och delge information. Det är metoder som håller vid skarpa insatser i andra länder och som ska hålla för strid, men också i ett skymningsläge i Sverige.

– Vi implementerar de metoder vi lärt oss och prövat avseende hur vi genomför vår verksamhet och hur vi organiserar oss, säger bataljonschefen, överstelöjtnant Rick Johansson.

VÄRNPLIKTIGA?

Förbandet K3 har åter börjat utbilda värnpliktiga soldater. Kraven har hittills varit likformiga.

– Just nu har vi ställt samma krav på alla när vi tagit in dem. Men vi diskuterar att eventuellt särskilja kraven för att få in en större bredd för att bättre kunna försörja olika kompetenser med de blivande rekryterna.

Blir det likadan utbildning för rekryterna som innan värnplikten lades vilande?

– Värnplikten genomförs inte på riktigt samma sätt. Nu är det andra krav från central nivå. Det vi vill är att kunna gå tillbaka till ett som är mer likt det tidigare.

På vilket sätt?

– Det handlar mycket om att vi skulle vilja styra utbildningen och genomföra våra egna särlösningar och det är inte bara K3 som vill det bland arméförbanden. Vi vill kunna vara flexibla för att få fram en grundutbildning anpassad för typförbandens egna behov, säger Rick Johansson.

FALLSKÄRMSJÄGARE

Förbandet har fortfarande höga krav på rekryter som utbildas till fallskärmsjägare. I bataljonen ingår en skvadron med två plutoner fallskärmsjägare. Dessa har

ett mycket starkt varumärke och söktrycket är stort till utbildningen. Många vill utmana sin förmåga.

På K3 finns många reservofficerare, också på 32. Underrättelsebataljonen där de tjänstgör tillsammans med yrkesofficerare.

– Vi har 132 officerare i ram, både yrkes- och reservofficerare. Dock är inte alla gripbara samtidigt då en stor del omfördelas för andra uppgifter till vardags. Att förbandet kan upplevas ha många officerare beror på att vår verkansdel, underrättelser, levereras inte av vapendelar utan av människor. Därav är vår underrättelsesektion mycket större än manöverförbandens, säger Rick Johansson.

UAV:ER

Under mer än tio år, har bataljonen använt UAV:er som en sensor för informationsinhämtning.

– De har blivit en av våra främsta sensorer. Vi inhämtar både fasta och rörliga bilder.

– Vi har två olika UAV:er Den större, Örnen, är en taktisk som används för större avstånd. Den bär flera sensorer. Den kan också användas i verkansprocessen, för ledning av indirekt eld. Den mindre används på stridsteknisk nivå, har färre sensorer och kortare räckvidd och används i första hand för stridsfältsspaning.

UAV:er är ett bra tillskott för spaningsenheter.

– Det är helt klart att de är ett bra komplement, säger Rick Johansson.

Bataljonen verkar på den operativa nivån. Det innebär att ledning och underhåll tillsammans med sjukvårdsresurserna är mycket viktiga delar som måste fungera.

– Som en solitär bataljon kan vi inte alltid påräkna det stöd som ett brigadförband kan, säger Rick Johansson.

TEXT: PER LUNQE

Norska elitsoldater utbildas på Jegertroppen.
Foto: Torbjörn Kjosvold / Norska Forsvaret

JEGERTROPPEN, ELITUTBILDNING FÖR KVINNOR

I Norge är det inte frågan om kvinnor kan utbilda sig för de tuffaste uppdragen i försvaret. De gör det.

I JEGERTROPPEN som är en del av norska försvarets Spesialkommando, går soldaterna igenom ett mycket krävande år.

– Jegertroppen är en enhet med värnpliktiga kvinnliga soldater som genomför sin utbildning under ett år för att kunna lösa rekognoseringsuppdrag och liknande som en jägare i försvaret ställs inför, säger Frank Sölvsberg, talesman för norska försvaret.

ALLMÄN VÄRNPLIKT

2015 införde Norge allmän värnplikt. Tidigare fanns kvinnor i försvaret, men nu gällde plikten alla, oberoende av kön. 100 år efter kvinnlig rösträtt i Norge, blev det också kvinnlig värnplikt. 2015 startade utbildningen av kvinnliga värnpliktiga till jägare, en utbildning som i alla länder är en elitutbildning.

– Efter godkänd utbildning skriver de kvinnliga jägarna på kontrakt för tjänstgöring med kort varsel i

någon av försvarets internationella insatser.

Liksom för svenska förband som verkar i internationella insatser har det visat sig vara en fördel att kvinnor är med i förbandet.

– Tanken är att de, eller några av dem, ska ingå i styrkebidrag för Försvarets Spesialkommando där det är gynnsamt att också ha med kvinnor. Det kan de göra efter sin ettåriga utbildning.

Det norska försvaret vill inte bara ha kvinnor, de vill ha kvinnor som klarar ett tufft utbildningsår för att bli jägare. Hur går det?

BEHOV

De kvinnliga soldaterna har efter en mycket påfrestande utbildning lärt sig vad en jägare ska kunna.

– Vi har efter Afghanistan sett ett behov av kvinnliga elitsoldater, som har lättare att relatera till den kvinnliga befolkningen, sa Eystein Kvarving som är talesperson för den Norske Försvarschefen, när jag intervjuade honom tidigare för Förvarsutbildaren.

Eystein Kvarving menar att det lovar gott.

– Vi har fått ett kvitto på att det går, säger han.

Det kvinnliga elitförbandet kan också höja intresset för kvinnor i försvaret.

– Det här visar att kvinnor kan ta vilka uppgifter som helst i vårt försvar, säger Eystein Kvarving.

GODA ERFARENHETER

Norge ligger långt framme.

– Den första kvinnliga ubåtskaptenen i världen var norska.

Också Frank Sölvsberg menar att det går bra.

– Erfarenheterna är goda. Det har sedan starten varit mellan åtta och tolv kvinnor som genomfört utbildningen med godkänt resultat. Efter utbildningen ligger de på en hög förmågenivå, säger han.

Kvinnlig elitsoldat är en möjlighet för kvinnor som blir uttagna till värnplikt. De har en utmanande tjänst att söka vid mönstringen. Också försvaret tjänar på kvinnor i krävande befattningar. De blir en dragmotor för hela rekryteringsprocessen.

TEXT: PER LUNQE

FAKTA – JEGERTROPPEN I FORSVARETS SPESIALKOMMANDO:

Jegertroppen består av värnpliktiga soldater. Efter utbildningen ska soldaterna kunna ingå i specialstyrkor för att lösa uppgifter i insatser som kräver anpassningsförmåga. Jegertroppen verkar i små enheter och tränas främst för informationsinhämtning. Soldaterna ska kunna arbeta självständigt och i team. Det kräver hög motivation, självkännedom, mental och fysisk kapacitet. Under utbildningsåret ligger fokus på mängdträning.

Utbildningen börjar med fem dagars uttagning. De sökande visar att de klarar fysiska minimikrav. Efter uttagningen börjar 3 veckors rekrytutbildning som förberedelse för jägarutbildningen som pågår i 10 månader.

(forsvaret.no)

Makthavarna i Kreml vill se ett svagt Europa. Foto: Mikhail Leonov, Shutterstock.com

RYSSLAND VILL SE ETT INSTABILT EUROPA

Påverkanskampanjer är en del av den offentliga miljön. Vad gör regimen i Ryssland och hur kan det påverka Europa?

VI FICK ETT SAMTAL med Anders Johansson på Försvarshögskolan där han arbetar vid Institutionen för säkerhet, strategi och ledarskap. Han arbetar också vid Institutet för högre totalförsvarsutbildning och är dessutom ordförande i Försvarsutbildarnas Psyopsförbund.

Rysk påverkan, inblandningen i amerikanska presidentvalet, vilka mål hade Ryssland?

– Man kan säga att Vladimir Putins intressen, eller Kremls intressen är ett destabiliserat USA och ett destabiliserat Europa avseende det politiska livet. Motsättningar gynnar Kremls politiska intressen, säger Anders Johansson.

PSYKOLOGISKA OPERATIONER

Vad vill Kreml uppnå? Ett instabilt Amerika, ett instabilt Vita Hus?

– Rysslands idé sedan 2002 eller kanske ännu tidigare, men det var då det började formuleras på allvar, är att

de har rätt att vara ett starkt land, även om det sker på andras bekostnad. Och det har de jobbat systematiskt för sedan dess.

Det åstadkoms, menar Anders Johansson, genom strategiska och psykologiska operationer.

– Nu kallar vi det för påverkansoperationer. Det är en del av hybridkrigföringen. Här handlar det om att Ryssland ska flytta fram sina positioner och bli en tydligare spelare i världen och ha mera inflytande. Och det sker genom att destabilisera. Man är då emot ett starkt Nato, mot ett starkt EU, mot ett starkt USA, och då får man relativt större makt.

Om Ryssland har intressen av instabilitet i det svenska riksdagsvalet nästa år, vilka medel kan Kreml använda för att skapa detta?

– Genom att blåsa upp motsättningar. Att etablera en alternativ bild av hur väl eller dåligt samhället fungerar. Detta gör man främst genom sina propagandamedier

Russia Today och Sputnik. I flera fall liknar rapporter-ingen den som står att finna i alternativmedier nära sverigedemokraterna, Nordiska Motståndsrörelsen och liknande organisationer, säger Anders Johansson.

UTMANING

Kan man säga att informationskampanjer/ påverkans-kampanjer, att de är ett slags test av demokratin, hur mycket demokratin klarar av?

– Nej, jag tror att det snarare handlar om att det är en utmaning för demokratin att hantera vissa frågor, men det har det alltid varit. När det råder någon typ av politisk konsensus i vissa frågor, då är det också lika svårt att bryta denna konsensus.

Om man vänder på steken, kan det vara ett problem att den offentliga rösten blir en sorts sanning som man inte får prata emot, för då är man ryssvänlig eller sverigedemokrat?

– Det har ju varit en debatt här om tystnadskorridoren. Vissa saker får man inte säga. Men man pekar på att medierna inte vill gå nazistiska eller främlingsfientliga ärenden, eller uppfattas som om man tog parti på något sätt. Och därför har man också undvikit att kritiskt granska och rapportera, man har undvikit sitt journalistiska uppdrag, som ska vara kritiskt och konsekvens-neutralt.

Skulle det kunna spela Ryssland i händerna?

– Ja och det har spelat framför allt Sverigedemokrat-erna i händerna, och Ryssland har kunnat använda detta momentum (kraften, farten). Men sedan, frågar man Sverigedemokraterna så tycker de inte alls att de är Rysslandsvänliga. Samtidigt jobbar de här höger-rörelserna tillsammans och kring samma frågor, där det finns ryska pengar iblandade. Exempelvis Marine Le Pens parti och Jobbik, det finns massor med olika rörelser som har ryskt stöd, säger Anders Johansson.

"FLYTTA OPINIONEN"

Demokratin får räkna med att det finns populistiska partier?

– Ja, det får man göra, så länge man inte för en politik som är helt i samklang med vad folk faktiskt tycker. Men sedan går det alltid att flytta opinionen, det

Ryssland har jobbat systematiskt sedan 2002 för att vinna styrka på andra länders bekostnad, menar Anders Johansson.
Foto: Per Lunqe

CAMBRIDGE ANALYTICA HAR KNÄCKT KODEN

Cambridge Analytica är ett brittiskt företag som använder datamining för att hitta mönster, samband och trender i stora datamängder. År 2015 arbetade Cambridge Analytica åt Ted Cruz i hans presidentkampanj. 2016 åt Donald Trump och åt "Lämna EU"-sidan som ledde till Brexit.

– Det som är nytt är att de knäckt koden och hur man når individer i deras mediebubblor, säger Anders Johansson.

Det nya är att individers åsikter i stora grupper kan kartläggas.

– Man kan få ihop ett aggregat, en sammanställning, för vad de är mottagliga för, och vilka typer av åsikter som avsändaren kan stärka.

Det har använts och det kommer att användas igen.

Metoden har hög precision. Man har på olika sätt kommit åt att destabilisera det politiska landskapet genom att ge sig på människor som går att påverka. Vissa menar att möjligheterna till politisk opinionsbildning har ändrats på ett sätt som inte det demokratiska systemet är designat för, och att det som sker är ohederligt men inte olagligt ännu, säger Anders Johansson.

går alltid att föra fram bilder, det går alltid att spela på folks rädsla, det går alltid att göra de här sakerna.

Och du menar att Ryssland stödjer det här missnöjet?

– Ja. Och man bidrar till att måla upp de här hot-bilderna. Där går kulturagendorna samman. Ryssarna menar ju att allting som är icke-ryskt är ett hot mot deras kultur. Allt som riskerar att förstöra moralen, som hbtq-rörelsen, demokratirörelser, allting som kan uppfattas som anti-ryskt eller anti-ortodox. Och på samma sätt tänker många av de här rörelserna att Europa, att deras länder, också är utsatta för ett kulturellt sönderfall.

Spelar Ryssland på att människor är rädda för det obekanta, för att vi inte förstår andra folkgrupper?

– Ja, det är det xenofobiska budskapet där, det klingar igenom på många håll och kanter. Att man är rädd för det som är främmande. Vi är rädda för någon som har en annan religion, vi är rädda för någon som har en annan kultur.

Och vi har sett det förut?

– Det här är inget nytt. Det här hade vi också under kalla kriget, då Sovjet försökte påverka svensk politik och svenskt förhållningssätt i världen. Då kallade vi det någonting annat. Att infiltrera fredsrörelsen var ett viktigt mål för Sovjet på den tiden då det bedömdes kunna leda till att Sovjet fick ett kärnvapenövertag i Europa. En kärnvapenfri zon i Norden, stoppade utplaceringar av Pershing II och kryssningsrobotar, gynnade Sovjetiska intressen, säger Anders Johansson.

TEXT: PER LUNQE

VÄRNPLIKT, MÖNSTRING OCH REKRYTERING

SEX SNABBA FRÅGOR OCH SVAR

Ett spännande liv väntar blivande rekryter. Foto: Astrid Amtén / Försvarsmakten

MÖNSTRINGEN HAR KOMMIT IGÅNG och den fortsätter under våren. 2018 rycker de första rekryterna in. Lagen om totalförsvarsplikt gäller såväl män som kvinnor sedan 2010. Fortfarande fylls platserna på grundutbildningen till övervägande del av frivilliga.

HUR GÅR DET, SÖKER TILLRÄCKLIGT MÅNGA?

– Mycket talar för det. Mönstringen har börjat och den går bra. De som söker frivilligt har inte kommit igång ännu, den processen börjar i januari. Totalt sett bör 4 000 platser fyllas, säger överste Peter Tagesson, rekryteringssamordnare i Försvarsmakten.

Mönstringen går bra,
säger Peter Tagesson.

ÄR FÖRBANDEN REDO?

– Ja. Detaljordergivning för genomförandet och anpassning av styrande reglemente kommer att ske vecka 15 till 18, men förbanden får ut remisser redan nu och det är inte mycket som ändras i grundutbildningen.

OM BESTÄLLNINGARNA ÖKAR, OM DET BLIR STÖRRE VOLYM?

– Försvarsmakten har fått en fråga om att 2020 eller 2021 gå upp till 5 000, den håller på att beredas.

VAR MÖTER NI UNGDOMARNA?

– Just nu jobbar vi mycket med fysiska möten, vi bjuder in ungdomarna till informationsträffar. Men vi försöker förstås slussa dom till sajten Mitt Försvarsmakten där de anmäler sitt intresse, säger Peter Tagesson.

ÄR MÖTEN I VERKLIGHETEN FORTFARANDE BÄST?

– Vi har märkt en tendens att det blir viktigare och viktigare med det fysiska mötet så att de personligen ska få svar på sina frågor.

VAD BETYDER FRIVILLIGORGANISATIONERNAS VERKSAMHET SOM FÖRSVARsutbildarnas MILITARY WEEKEND OCH MILITARY CAMP?

– Det är tillfällen som erbjuder fysiska möten, viktiga mötesplatser.

Försvarsmakten ordnar också egna träffar.

– Vi vet nu att det kommer mycket frågor från skolor och vi har mycket skolinformation med försvarsuppläsning. Där berättar vi vad Försvarsmakten är.

Vi har mycket personal ute i skolorna, säger Peter Tagesson.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

Ulf Konradsson, utbildningsledare region norr informerar. Foto: Lars Westerström

HÖSTKONFERENSEN

Årets höstkonferens genomfördes 27-29 oktober på Tylebäck kursgård. Deltagarantalet vid årets konferens var cirka åttio, representerande såväl de regionala som rikstäckande förbunden.

VID DEN DIALOG som skedde med de rikstäckande förbunden stod det klart att mycket bra verksamhet finns och planeras. Exempelvis kan nämnas Luftvärnsförbundets tankar om utbildning i lufthotet som planeras för förband som saknar luftförsvarsförmåga. Criscom startar en utbildning för informationsbefäl i hemvärnsbataljonerna. Från Psyopsförbundet redovisades ett ökat stöd till det civila försvaret och hemvärnet. Inom Reservofficersförbundet finns en kvalificerad grupp instruktörer som kan användas. CBRN-förbundet redovisade att de fyra CBRN-plutonerna har en varierande men ändå förhållandevis hög personell uppfyllnad. Tillströmningen av kvinnor är särskilt glädjande. En styrka är att gruppcheferna i CBRN-plutonerna tillika är instruktörsutbildade.

VI BEHÖVS

Fokus för konferensen var den nya verksamhetsidéen, medlemsaktiviteterna som ett sätt att höja samhällets robusthet och förankra totalförsvaret liksom ett sätt att utveckla kamratskap och erbjuda meningsfulla aktiviteter för medlemmarna. Slutligen regionaliseringen som handlar om aktivitetsnivån på regional och rikstäckande förbunds nivå.

Vår hårda kärna är avtalsuppfyllnad, 350 civila och 1 100 avtal för Försvarsmakten. Nästa nivå är utbildningsstödet av exempelvis civila placerade i Högkvarteret. Den hårda kärnan handlar även om arbetet i styrelserna där nästa nivå handlar om medlemmarna. Den hårda kärnan handlar också om politikerna där nästa nivå är folkförankringen. Från Försvarsmaktens perspektiv ska våra insatser bidra till höjd operativ förmåga.

REGIONALA MÖJLIGHETER

För de regionala förbunden finns förutsättningarna för ett mycket brett fält att jobba vidare med. Ämnen som verksamhetssäkerhet, fysiskt stridsvärde, Military Weekend, vintertjänst grunder, CBRN,

kombattantutbildning, sjukvårdstjänst, folkrätt och strid i grupp efterfrågas.

Medlemsaktiviteter är viktiga för både de regionala och rikstäckande förbunden och till för alla medlemmar i försvarsutbildarna. Ambitionen är 2-4 aktiviteter per förbund och år. Marknadsföring på sociala medier ett utmärkt sätt att sprida detta. Exempel på medlemsaktiviteter gavs av tre föreläsare där Harry Sepp talade om överlevnad, Sture Fredheim om Ryssland och Hanna Linderstål om påverkansoperationer.

UTMANINGAR

Vi är och blir mer efterfrågade. Samtidigt är kvalitét i det vi gör centralt och många instruktörer behövs. Nya utbildningar är tre veckors Kombattantutbildning för FMLOG och kockutbildning för hemvärnet. GU-F är mycket viktig för rekryteringen till olika specialistbefattningar i hemvärnet. Här behöver en nedåtgående trend vändas. GU-F och Military Weekend är bra men kan bli ännu bättre.

Ungdomsverksamheten betonades. År 2016 deltog 24 lag i Rikshemvärnschefens ungdomstävling och innevarande år 37 lag, en verksamhet att inrikta och stimulera övrig verksamhet mot.

Vi är 25 000 medlemmar, vi rekryterar drygt 3 000 per år, ändå minskar vi. Hur få människor att stanna kvar, vad är orsaken att många slutar? Detta måste lösas. Rekrytering och bibehållande krävs för att vi ska nå målbilden 30 000 medlemmar.

Generalsekreteraren Bengt Sandström väckte frågan rörande hur få svenska folket att hantera sig själva och sin familj vid kris eller krig och var tydlig med att detta är en viktig roll för oss som frivilligorganisation. Han var mycket tydlig med budskapet att vi måste synas, synas och synas. Syns vi inte så finns vi inte.

TEXT: TOMMY JEPSSON

TOTALFÖRSVAR PÅ HÖSTLOVET

90 ungdomar valde att spendera höstlovets med polis, räddningstjänst och Försvarsmakten i Umeå, Kvarn och Karlskrona.

I KARLSKRONA VAR EN av de tre Military Camp:s som genomfördes i år med Försvarsutbildarna och 35 gymnasieungdomar ville veta hur det är att jobba som brandman, polis eller soldat i Försvarsmakten. Det handlar om totalförsvar och Försvarsutbildaren var med under två dagar.

– Det är trångt och böktigt, det är skadade människor och blod.

Brandmästaren Stefan Ericsson, Östra Blekinge Räddningstjänst, berättar för ungdomarna hur det är på en trafikskadepås. Medan han berättar om brandmannayrket klipper fem brandmän upp taket på en Mercedes. Sedan går de in med en bår och lyfter ut skademarkören.

BRANDMAN

På brandövningsplatsen, scen 1, straxt utanför Ronneby är det eld. Det gillar ungdomarna. De släcker ett fat med diesel och höjdpunkten är när de går in i en container och turas om att i mörkret och värmen släcka en brand med vattenånga. I nästa omgång går de in i containern som får en övertändning. Det är riktigt varmt därinne. Displayen på kameran immar igen.

Stefan Ericsson svarar på frågor och det är två ungdomar som verkligen vill bli brandmän. En är Andreas Bahman från Södra Sandby. Hans farfar var brandman i Bagdad och nu vill Andreas också bli det. Han går på Drottning Blankas gymnasium i Lund och hade på en gymnasiemässa sett att det skulle bli en Military Camp. Den anmälde han sig till direkt och nu är han en av 35 ungdomar som inte bara får se räddningstjänst, de får också se polisen, armén, flygvapnet och marinen.

”ETT BRA YRKE”

Scen 2 är inne i aulan på F 17, Ronneby garnison.

– Välkomna hit, får vi ta en bild till Facebook? frågar polisen Alexander Vujovic. Det får han och eleverna hamnar med polisen på nätet.

Alexander Vujovic och hans kollegor berättar om hur det är att vara polis, ett yrke med många möjligheter. Kriminalteknikern Jan Magnusson har tagit med sig en mängd utrustning och saker som han brukar hitta på en brottsplats.

– Är ni hjärnan som löser brott? frågar en vaken elev.

Jan Magnusson vill inte slå sig för bröstet, men menar att det han hittar blir en viktig del i utredningen. Det som verkligen fångar ungdomarnas intresse är att de själva får sätta ett fingeravtryck på en flaska och sedan med något som ser ut som en gipsblandning säkra fingeravtrycket.

Polisen Hanna Grudemark har tagit med sig sin

schäfer och visar den på gräsmattan utanför aulan. Schäfern är inte bara hennes kamrat och spårfinnare, den är också hennes livlina för när hon åker på ett larm är det bara hon och schäfern i bilen.

Är detta yrke något för ungdomarna? Alexander Vujovic menar att det är det. Han och kollegorna, bland annat Carolin Gyberg som berättar hur det är att vara förhandlare, de har alla väldigt olika arbetsuppgifter. Lönen kanske inte är i topp, men det är inte därför man blir polis, säger Alexander Vujovic.

FÖR DIN SÄKERHET!

Scen 3: Övningsområdet Rosenholm, gamla KA 2, där specialistbefattningar ur hemvärnets Blekingegrupp finns. Där finns också lokaler för frivilligorganisationerna. Fredrik Nilsson och Daniel Ostwald kör en variant av paketet För din säkerhet!, en föreläsning som Försvarsutbildarna driver på uppdrag av MSB.

– Välkomna hit, säger Fredrik Nilsson till en av grupperna som går runt i det stationssystem de möter på Rosenholm.

Han och Daniel Ostwald ger ungdomarna kunskaper som i en kris, en samhällskris, kan göra livet lättare för dom i 72 timmar.

– Vi ska prata om hur man klarar sig själv, säger Fredrik Nilsson.

I bakgrunden står en bandspelare i det utrymme där passet genomförs. Det är som ett utegarage med tak och väggar men öppet utåt. Från bandspelaren kommer en signal. Det är VMA och ungdomarna får nu veta vad man ska göra när den signalen går igång. Det fortsätter med värme, hygien, sjukvård och mat.

RIKSDAGSLEDAMÖTER

Till Rosenholm har tre riksdagsledamöter kommit. De är Annicka Engblom, Peter Jeppsson och Paula Holmqvist. Alla tre sitter i försvarsutskottet. Vad får dom att komma till en Military Camp?

– Det är förstås viktigt. Många ungdomar får inte kontakt med totalförsvaret, säger Annicka Engblom.

Hon träffar ungdomar, inte bara som kommer på besök i riksdagen utan hon reser mycket ut i landet.

– Det är viktigt med försvarsupplysning, säger Annicka Engblom.

Ungdomarna som är med på Military Camp är inte med i någon frivilligorganisation. Det är poängen, Försvarsutbildarna, MSB och Försvarsmakten vill nå ungdomar som annars inte skulle fått allt de får under en vecka på höstlovets. Annicka Engblom vill gå ett steg till.

Uppifrån och ner:
Räddningstjänsten klippte bort taket på en bil.
Hett och roligt med övertändning.
Eleverna fick åka bandvagn, mycket uppskattat.

– Jag jobbar i riksdagen för att sådan här kunskap ska läras ut i gymnasieskolan, som ett obligatoriskt ämne, säger hon.

HAR LÄRT SIG HÄNSYN

Kurschefen Claes-Åke Henricsson tar emot 15 anhöriga i Frivillighuset på Rosenholm.

– Välkomna hit, säger han i den lilla lokalen som är lika välfylld som om det hade varit en presskonferens.

Förväntansfulla pappor, mammor, en mormor och syskon får veta vad som hänt.

– Vi har besökt armén, flygvapnet och marinen. De går upp klockan sex och bäddar sängen, städning och frukost före uppställning klockan 0745, varje dag. De vet nu hur man ska ta hand om sig själv, och inte minst, ta hänsyn till sina kamrater, säger Claes-Åke Henricsson.

Han berättar om årets Military Camp som också genomförs i Kvarn och i Umeå. Han berättar om dagens stationer som förutom För din säkerhet! handlar om sjukvård, samband och stabsarbete, bandvagnen och hundtjänst. Dessutom medverkar en kokgrupp som serverar livrätten en torsdag, ärtsoppa, pannkakor, sylt och grädde.

– Det är 90 ungdomar som är med på de här tre platserna, säger utbildningsledaren för Försvarsutbildarnas södra region, Ulf Hammarlund.

HÖGRE VÄXEL

Försvarsutbildarna driver Military Camp på uppdrag av MSB och Försvarsmakten. Det är ett koncept som väl passar in i Försvarsutbildarnas inriktning på totalförsvaret i en ansträngning att nå skolungdomar.

– Med kunskap om egna barns skolgång men också från alla möten med Försvarsutbildarnas ungdomar, Försvarsungdom, har jag erfarit att utbildningen och informationen om totalförsvaret på gymnasienivå är snudd på obefintlig. Så kan vi inte ha det! säger Bengt Sandström, Försvarsutbildarnas generalsekreterare.

Han ser framför sig en satsning med MSB och Försvarsmakten.

– Tillsammans med MSB, Försvarsmakten och en återaktiverad politisk vilja att höja kunskapsnivån bland gymnasieungdomar ser jag fram emot att kunna lägga in ytterligare en växel som behövs för att utöka antalet Military Camp. Men det handlar inte bara om kunskaper utan minst lika viktigt är det personliga mötet mellan blåljuspersonal, representanter ur beredskapsmyndigheterna och ungdomarna. Det är ju tillsammans vi bygger folkförankring, säger Bengt Sandström.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

DETTA ÄR SJÖVÄRNSKÅREN

Ungdomar på sommarskola med Sjövärns kåren.

SJÖVÄRNSKÅREN UTBILDAR och rekryterar.

– Vi har tre stora uppdrag, säger Bengt Kristiansson som är förbundsordförande i Sjövärns kåren sedan 2014.

Det är ungdomsutbildning, rekrytering och utbildning till hemvärnet med marina uppgifter och rekrytering och utbildning av fartygsbesättningar till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB.

– Ungdomsverksamheten är vår viktigaste uppgift över tiden. Den ger oss, hemvärnet med marina uppgifter och marinen en rekryteringsbas.

17 KÅRER

Utbildningen drivs dels centralt med övningar och dels genom de 17 lokala kårerna. Det finns fem sommarskolor, två på Märsgarn utanför Stockholm, på Kungsholmen utanför Karlskrona, på Käsö utanför Göteborg och på Lungön utanför Härnösand. Här utbildas 500 ungdomar varje sommar och lär sig sjömanskap och får en inblick i det militära livet.

På en av sommarskolorna, på Käsö, började sommaren med hård vind. Alla skolchefer och instruktörer sätter säkerheten främst. Ulf Eliasson som leder skolan på Käsö valde därför att vänta med seglingen. När vinden lagt sig, satte de igång med skolans slupar, jollar, en Comfort, en IF och en Kompis.

NAVIGATION OCH SJÖMANSKAP

När eleverna avancerat från grundkursen, och kommande års fortsättningskurs har de möjlighet att gå praktikkursen och ledarskapskursen. Det innebär att eleverna gradvis blir mer förtrogna med navigation och hur man framför också större maskindrivna båtar.

Mellan somrarna och sommarskolorna driver lokala kårer något som Sjövärns kåren kallar hemortsutbildning, med ämnen som navigation och sambandstjänst på schemat.

Flera officerare har börjat sin militära bana på en sommarskola, en av dem är viceamiral Jan Thörnqvist som nu är insatschef i Försvarsmakten.

– Jag kan rekommendera Sjövärns kåren. Det man gör i dag är av betydligt högre kvalitet än när jag var med. Det är en bra skola sa han i Sjövärnsposten nr 4, 2016.

ÖB Micael Bydén sa så här i samma tidning:

– Jag skulle önska att de som i generella termer uttrycker missnöje med dagens ungdomar kunde få uppleva det jag gjorde på vattnen runt och på Märsgarn.

En annan viktig verksamhet för Sjövärns kåren är samarbetet med hemvärnet med marina uppgifter.

– På kort sikt är rekryteringen till hemvärnet med marina uppgifter viktigast, säger Bengt Kristiansson.

HEMVÄRNET

Sjövärns kåren rekryterar till 350 befattningar i hemvärnet med marina uppgifter. Båtar, fartyg och besättningar tillhandahålls för hemvärnet genom Sjövärns kåren. Nyligen, under försvarsmaktsövningen Aurora, var flera sjövärnskårister med och övade, utanför Göteborg, på ostkusten och vid Gotland. Samarbetet med hemvärnet och andra organisationer är en förutsättning, till exempel på Gotland under Aurora.

– Det har verkligen gått smidigt allting, vi har ett bra samarbete med Försvarsmaktens Gotlandsgrupp, liksom andra myndigheter och frivilligorganisationer

på ön, säger Christer Wallin som är ordförande för Sjövärnsskåren på Gotland.

I samarbete med MSB har Sjövärnsskåren genomfört flera utbildningar och övningar. Krisberedskapen får ett välkommet bidrag från Sjövärnsskåren.

– Vi ska tänka nytt, vi ska tänka totalförsvaret, säger Bengt Kristiansson.

EFTERSÖK

Det är eftersök, det är sanering efter oljeutsläpp och annat miljöarbete till sjöss. För att klara detta krävs båtar och fartyg. De ägs av de lokala kårerna. I båtsparken syns den tidigare vedettbåten SVK11 Östhammar, ett flertal tidigare bevakningsbåtar, tre tunga trossbåtar och fyra båttransportbåtar. Det finns också två tidigare hydrofonbojefartyg och två transportbåtar. Men båtarna och fartygen börjar bli gamla.

– Många av våra båtar och fartyg är på väg att nå sin tekniska livslängd. Vi väntar oss nya i nästa försvarsbeslutsperiod.

Uppgifter som växer för hemvärnet är skydd av marina basområden. Det betyder att också hemvärnet med marina uppgifter och Sjövärnsskåren får mer att göra. Detta har såväl insatschefen, viceamiral Jan Thörnqvist och chefen 4. Sjöstridsflottiljen, kommandör Fredrik Palmquist gjort klart.

Klarar Sjövärnsskåren det?

– Det ska hanteras i närtid. Och ja, vi kommer att klara av det, säger Bengt Kristiansson.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

ÖVERLEVNADE I NORDLIGA SKOGAR

ÖVERLEVNADESHANDBOKEN "VILDMARK" innehåller mycket intressant läsning. En "tegelsten" på drygt 300 sidor som ger läsaren en utmärkt baskunskapsbank om hur man betar sig i naturen oavsett om det gäller vinter eller sommarförhållanden. Jägare och friluftsfolk har här mycket att hämta.

Läsaren får värdefulla tips om kläder och utrustning som lämpar sig bäst för vistelse i naturen. Övernattningar i vindsydd eller snökojor och hur man gör upp eld även under tuffa förhållanden är exempel på kunskaper som läsaren får veta mycket om.

Naturens skafferi innehåller mycket ätbart i form av växter, rötter och lavar, men det gäller att veta vad som kan stoppas innanför västen i en överlevnadssituation. Även fiskemetoder och hur man anrättar eventuell fångst på bästa sätt ägnas stort utrymme.

En del avsnitt kan dock upplevas innehålla självklarheter och inget att offra trycksvärta på. Det gäller till exempel anvisningar i text och bild om hur man hugger ved.

Författarna verkar vara medvetna om detta. De har nämligen tagit med en liten brasklapp där det påpekas att "Vildmark" är en internationell bok som översatts från andra språk. Det finns därför delar som inte fullt ut stämmer med svenska regler och traditioner, erkänner författarna.

Karta och kompass är oslagbara i överlevnads-sammanhang, men jag saknar ändå ett avsnitt om GPS.

Det är inga duningar som åstadkommit detta bokverk. Lars Fält är en kändis på hemmaplan. Han har under många år jobbat som utbildare i överlevnadsteknik inom det svenska försvaret och har också författat hyllmetrar av överlevnadshandböcker. Han är även grundare av Svenska överlevnadssällskapet.

Ray Mears är en kändis internationellt efter ett antal TV-serier kring vildmarksliv och många överlevnads-handböcker. De båda herrarna kompletterar varandra på ett utmärkt sätt.

TEXT:
UNO GRADIN

KRÖNIKAN

ÄR FOLKET MER KLARSYNTA ÄN POLITIKERNA?

HÄRFÖRLEDEN VAR JAG med när FOI avtäckte sjunde upplagan av *Strategisk utblick* – som vanligt fylld med korta men informationstäta bidrag. Under seminariets gång lyftes det fram att 80 000 personer hade varit med på Försvarsmaktsdagen på Gärdet i Stockholm.

Detta, liksom den entusiasm som allmänheten mött soldaterna med under Aurora 17, lyftes fram som exempel på försvarsvilja och främjande av försvarsviljan.

Och det stämmer nog. Försvarets ökade synlighet bidrar. Ingen beskriver heller längre Försvarsmakten som ett särintresse. Försvarspolitikernas – och inte minst Peter Hultqvist tydlighet om hotbilden bidrar. Putin gör det också förstås. Igen. Och igen. Medan Aurora var en övning i försvar, var den ryska storövningen Zapad 2017 en uppvisning i anfall.

Återuppväckandet av värnplikten är begränsat till ett intag på 4 000 för 2018, men likväl medverkar den ändå till att försvaret tar mer plats vid köksborden. Alla födda 1999 har fått svara på Rekryteringsmyndighetens frågebatteri och 6 000 har sedan kallats till mönstring (dock är det rätt många som inte känt sig kallade) och av dessa tas 1 500 ut för grundutbildning. Övriga platser ska fyllas av frivilligt sökande.

Frivilligrörelsen har redan en plats vid köksborden men fungerar också som ambassadörer i vardagen för värnandet av Sveriges frihet. Hemvärnet finns också ute i det civila samhället och ger till exempel polisen stöd vid sökinsatser. Sådant märks också.

Vid FOI-seminariet kunde jag inte undvika tanken att när det talades om allmänhetens intresse var det underförstått att det handlade om ett nymornat intresse. Men ska nedmonteringen av det svenska försvaret läggas svenska folket till last? Var det verkligen det man ville? Låt oss backa bandet några år.

Hösten 2012 hade det gått fyra år sedan det ryska

kriget mot Georgien. Putin rustade för fullt. Pressade och projicerade makt. Samma höst gjorde Försvarsbereidningens ordförande Cecilia Widegren (M) bedömningen – efter samtal med försvars- och utrikesministrar i Moskva – att Europa är säkrare än på länge. Alliansregeringens försvarspolitik var därefter, men – ska det sägas – socialdemokraternas var sannerligen inte mycket att hänga i julgranen heller.

Och svenska folket, då? Att döma av MSB:s undersökning *Opinioner 2012* var folket mer klarsynt än politikerna. Knappt 40 procent ansåg att utvecklingen i Ryssland var mycket eller ganska oroande.

På frågan om faktorer med betydelse för försvarets trovärdighet ansåg 82 procent att moderna vapensystem hade mycket eller ganska stor betydelse. 81 procent svarade samma sak när det gällde förmåga att försvara hela landet och 76 procent i fråga om försvarsanslagets storlek. 70 procent ansåg att anslaget skulle öka eller vara oförändrat.

När folket såg in i framtiden blev resultatet att två femtedelar spådde en mörkare hotbild på tio års sikt. En femtedel ansåg att risken för en militär konflikt var mycket stor eller ganska stor. 75 procent skulle absolut eller kanske göra väpnat motstånd i den händelse Sverige anfölls. Knappt hälften var tvärsäkra på saken.

Annorlunda uttryckt; opinionen skall inte lastas för en försvarspolitik som bäst kan beskrivas som ett kollektivt politiskt misslyckande.

Och nu är det mycket att ta igen.

TEXT: CLAES ARVIDSSON

MILITARY WEEKEND

FÖRSVARsutbildarna Skaraborg har genomfört kursen Military Weekend på P4 i Skövde. Ett tjugotal intresserade tjejer och killar har fått prova på olika saker som tillhör verksamheten inom Försvarsmakten.

Under helgen gavs tillfälle att prova ut uniform och att prova på grunderna i exercis, förläggning på logement och mycket annat. Samtliga deltagare ges möjlighet att under överinseende prova på att skjuta med Försvarsmaktens vanligaste handeldvapen, samt lära sig grunderna i första hjälpen, släcka brand i kläder och hanterande av handbrandsläckare.

Stort fokus lades också på att orientera om olika yrken och vägar in i Försvarsmakten, allt från kontinuerligt tjänstgörande soldat till frivilliga sjukvårdare, bilförare, hundförare, assistenter med flera i hemvärnet. Information om karriärvägarna officer och specialistofficer gavs också. Hela utbildningen genomförs av Försvarsutbildarna med i huvudsak egna instruktörer. Uppdraget att genomföra utbildningen kommer dock från Försvarsmakten.

Under året kommer ytterligare en Military Weekend att genomföras för de som är intresserade av att prova på Försvarsmaktens olika yrken. Den genomförs på P4 den 10-12 november. Under året genomför Försvarsutbildarna sammanlagt fyra Military Weekend på uppdrag av Försvarsmakten.

TEXT: HANS INGBERT

Enkelskottsskytte under noggrann övervakning av godkänd skjutinstruktör. Foto: Lasse Westerström

Släckning av brand i fordon. Foto: Lasse Westerström

GRUNDLÄGGANDE SJUKVÅRD

Tjänst till fots bärning! Här tränas bårtransport av skadad. Foto: Lasse Westerström

FÖRSVARsutbildarna Skaraborg har genomfört sin årliga repetitionskurs i första hjälpen för sina medlemmar och personal ur hemvärnet. Dagen var upplagd enligt ett stationssystem där deltagarna bl a fick genomföra hjärt-lunglivräddning, lägga förband, ta hand om skadad på större skadeplats, genomföra skadeundersökning samt öva förflyttning av skadad på bår. Dagen avslutades med ett skriftligt prov. Glädjande nog kan konstateras att samtliga deltagare klarade alla prov med glans. De medverkande instruktörerna uttryckte sin uppskattning av deltagarnas kunskaper. Kursen genomförs varje år under en dag. Syftet är att kvalitets-säkra tidigare erhållna grundläggande sjukvårdskunskaper.

TEXT: HANS INGBERT

FN-DAGEN FIRADES I HELSINGBORG

FÖRSVARsutbildarna Skåne deltog traditionellt i firandet av FN-dagen i Mariakyrkan i Helsingborg den 24 oktober. Ett arrangemang i samarbete med Fredsbaskrarna, Svenska kyrkan och övriga delar av frivilligförsvaret. Hemvärnets Musikkår i Eslöv svarade för musiken. Det blev en trevlig kväll med cirka 300 besökare och ett mycket uppskattat arrangemang av våra veteraner. Arrangemanget följdes av en medaljceremoni på Grand Hotel i Helsingborg. Överste Tommy Karlsson delade på Överbefälhavarens uppdrag ut medaljen för sårad i strid till Sven Tuvevson. Sven sårades i samband med anfallet mot Kaminaville i Kongo 1962.

TEXT: TOMAS MALM, ORDFÖRANDE
FÖRSVARsutbildarna Helsingborg

RYSK CIVIL OCH MILITÄR FÖRMÅGA

Föredragshållaren Peter Mattsson. Foto: Leif Wetterlid

FORSKAREN OCH UNIVERSITETSLEKTORN Peter A Mattsson vid Försvarshögskolan föreläste om rysk civilmilitär försvarsförmåga och om aktuella hotbilder för medlemmar i Försvarsutbildarna, hemvärnet och en intresserad allmänhet. Arrangör var Skaraborgs Försvarsutbildningsförbund.

Inledningsvis konstaterade föredragshållaren att Ryssland valt att prioritera asymmetrisk krigsföring, då landets samlade militära resurser inte förmår möta väst i symmetrisk krigsföring. Med asymmetrisk krigsföring avses att ett krig utkämpas på annat sätt än att två konventionella militära styrkor bekämpar varandra. Bland metoder kan nämnas: gerillakrigsföring, hot mot civilpersoner eller sabotage mot civila anläggningar, spridande av desinformation och liknande. Även kärnvapen kan tänkas nyttjas. Asymmetrisk krigsföring syftar till lokal överlägsenhet. Hela samhället kan utsättas för antagonistiska hot eller verkan, exempelvis mot politikens företrädare, mot ekonomiska system eller informationskrigsföring. Föredragshållaren menar att Sverige inte är särskilt väl rustat avseende motmedel mot de olika typerna av asymmetrisk krigsföring. Finland framhålls som en nation som kommit längre än vi i detta avseende.

Avslutningsvis framhöll Mattsson att olika metoder måste utarbetas för att kunna stå emot asymmetrisk krigsföring och att civilsamhället och i förlängningen varje person måste ta ett eget ansvar för att observera och motarbeta de olika formerna av sådan krigsföring.

TEXT: HANS INGBERT

MILJÖ OCH HÄLSA ÖVAR HEMVÄRNET

FÖRSVARsutbildarna MILJÖ OCH HÄLSA genomförde ett utbildningsmoment för hemvärnsförband ur Hallandsgruppen under övning Aurora 2017. Utbildningsmomentet omfattade en presentation avseende livsmedelshygien, livsmedelssäkerhet och dricksvatten samt en praktisk del. Instruktörerna från Miljö och Hälsa förflyttade sig mellan olika hemvärnskompanier inne på övningsområdet i Småland. Instruktörerna betonade bland annat vikten av temperaturkontroll i livsmedelskedjan, fysiska stridsvärdet, fälthygien och hur viktigt det är att dricka rent vatten med mera. Under den praktiska delen tog vi prover på soldaternas händer för att se hur "rena" dessa var med hjälp av en så kallad ATP-mätare. Planen var att ta prover före och efter handtvätt, men eftersom vi var ute i fält och beredskapen var hög fick vi anpassa oss efter läget. ATP-mätare är ett instrument som kontrollerar renlighet. Instrumentet mäter ATP (Adenosintrifosfat) som är ett kemiskt ämne som finns i alla typer av celler. Vi tog prover på ca 35 soldater, resultaten varierande mellan väldigt smutsiga (underkända) till godkända. Men det blev en märkbar skillnad före och efter tvätt. Vår kontroll

och genomgång resulterade i att soldaterna blev noggrannare vad avser handtvätt innan förtäring. Vi blev dessutom ombedda att testa förbandets tvagningsutrustning.

TEXT: MATHILDE GUSTAFSSON

Fälthygien är viktigt. Foto: Jan-Erik Nordberg

DET HÄNDER I FÖRBUNDEN

15/12-25/2

REGION SYD

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Försvarsinformation	14 dec	Jönköping	Norra Småland
Fälttjänst (ungdom)	15-17 dec	Halmstad	Halland
Ungdomsövning	12-14 jan	Eksjö	Norra Småland
Ungdomsövning	20-21 jan	Göteborg	Göteborg
Försvarsinformation	25 jan	Åmål	Bohuslän-Dal
Basövning, kasern (ungdom)	26-28 jan	Halmstad	Halland
Vinterövning (ungdom)	26-28 jan	Skredsvik	Bohuslän-Dal
Ungdomsövning	03 feb	Göteborg	Göteborg
Försvarsinformation	07 feb	Tranemo	Älvsborg
Ungdomsövning	09-11 feb	Skillingaryd	Norra Småland
Försvarsinformation	15 feb	Halmstad	Halland
Hemortsutbildning (ungdom)	17 feb	Skredsvik	Bohuslän-Dal
Grundläggande soldatutbildning för frivilliga, GU-F	18 feb-03 mars	Göteborg	Göteborg
Basövning och fälttjänst (ungdom)	02-04 mars	Halmstad	Halland

REGION MITT

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Military Weekend	12-14 jan	Livgardet	Stockholm Södermanland

REGION NORR

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Verksamhetssäkerhet	02-04 feb	Umeå	Västerbotten
Military Weekend	23-25 feb	Umeå	Västerbotten

RIKSTÄCKANDE FÖRBUND

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Fältartist, grundkurs	07-13 jan	Ånn	Fältartisterna
Fältartist, fördjupningskurs	07-13 jan	Ånn	Fältartisterna
Fältartist, repetitionskurs	07-13 jan	Ånn	Fältartisterna
Fältartist, fältregissörskurs	07-13 jan	Ånn	Fältartisterna
Ungdomsövning	16 jan	Norrtälje	Luftvärnsförbundet
Ungdomsövning	19-21 jan	Kungsängen	Luftvärnsförbundet
Ungdomsövning	06 feb	Norrtälje	Luftvärnsförbundet
Ungdomsövning	16-18 feb	Väddö	Luftvärnsförbundet

POSTTIDNING

B

VIKTIGT MEDDELANDE TILL DIG SOM MEDLEM!

Under december lanserar vi **NYA "Mina sidor"** på Försvarsutbildarnas hemsida.

Det är viktigt att du uppdaterar din e-postadress så att den stämmer och är aktuell. Vi använder e-post för utskick för information, kursutskick, inbjudningar, aktiviteter etc.

Mina sidor är en medlemsportal där du själv kan hantera dina personuppgifter, medlemskap samt söka utbildningar. Logga gärna in redan idag och kontrollera dina uppgifter.

Första gången du loggar in använder du ditt gamla lösenord och ändrar till ett eget personligt lösenord med minst 8 tecken.

Nytt är layouten och att det även finns ett aktivitetskort för ungdomar som visar genomförd verksamhet.

KRISBEREDSKAP FÖR DIG

Varnings- och informationssystemet VMA, Viktigt meddelande till allmänheten, används vid olyckor, allvarliga händelser och för att varna för och informera om störningar i samhällsviktiga funktioner och i samband med extraordinära händelser.

Signalen består av sju sekunder långa ljudstötter med fjorton sekunders paus emellan. De hörs den första helgfria måndagen i mars, juni, september samt december och är ett test av systemet. Ljudsignalen kallas ibland även för "Hesa Fredrik".

Ta ditt egenansvar och gå på föreläsningen För din säkerhet!. Anmälan görs via www.forsvarsutbildarna.se/kris eller gå webbföreläsningen som du når via www.forsvarsutbildarna.se/kris-info

**Anmäl ändrad
adress!**

Har du flyttat eller ska du byta adress? Se till att du får ditt nummer av Försvarsutbildarna utan avbrott! Gå in på www.forsvarsutbildarna.se – leta upp "Min medlemssida" och gör dina ändringar direkt på hemsidan.

